

LLUCMAJOR

de pinte en ample

EL JUTJAT SE'N VA DEL CONVENT

100 cl.

25% vol.

XARO P
d'en

CORI

F. Vidal

Elaborado por Destilerias F. Vidal Catany. S.L. - C. San Francisco, s/n.

LLUCMAJOR (MALLORCA)

Emb. 1696 - PM Reg. Ind. 7/5497 - Elaborado en España

N.R.S.I. 30.3182/PM

EDITA

Obra Cultural Balear de Lluçmajor

INFORMACIÓ I PUBLICITAT

C/. Bisbe Taixequet, 105 (Lluçmajor)

DIRIGEIX
Catalina Font

COL·LABOREN

Sebastià Alzamora	Ignasi Barceló
Miquel Barceló	Miquel Bezars
Antònia M. Bonet	Celso Calviño
Llúcia Caldés	Miquel Cardell
Francina Capellà	Joan Clar
Sebastià Cardell	Bartomeu Font
Antònia Font	Catalina Garau
Joana Font	Miquel Janer
Maties Garcies	Joan Jaume
Franç Jaume	Aina M. Llompart
Coloma Julià	Jaume Manresa
Antoni Llompart	Antoni Monserrat
Llorenç Mascaró	Joan Monserrat
Apol·lònia M. Monserrat	Guillem Oliver
Francisca Mut	Margalida Palou
Jaume Oliver	Nanda Ramon
Bartomeu Prohens	Josep Sacarès
Sebastià Rubí	Miquel Sbert
Jaume Salvà	Catalina Serra
Tomeu Sbert	Arnau Tomàs
Joan Socies	Gabriel Thomàs
Jeroni Tomàs	Bàrbara Verdera
Antoni Vadell	Francesc Verdera

IMPRIMEIX

TIRRENA, S.A.

TEL: 55 52 12

C/ Pintor Joan Gris, n° 2
MANACOR

El pensament de la Revista s'expressa
només a través de l'Editorial

Editorial

Editorial per a tota la Premsa Forana de Mallorca

Una moratòria necessària

L'acalorat debat que s'ha encès a partir de la moratòria urbanística aprovada pel Consell de Mallorca amaga possiblement una de les qüestions més transcendents que decidiran quina serà la nostra qualitat de vida en els propers anys.

Perquè el creixement urbanístic que ha sofert Mallorca en els darrers anys ha estat tan brutal que el tremendisme sobre quin serà el nostre futur ha deixat de ser un sentiment d'una minoria més o menys conscienciada per passar a ser un sentiment compartit per una gran part dels ciutadans de Mallorca.

Hem arribat a un punt en què ja no es tracta solament de preservar un paisatge o una forma de vida, sinó, senzillament, de poder continuar vivint amb una certa qualitat de vida. Fins i tot gent que ja comença a patir les conseqüències d'aquest desenvolupament caòtic, veuen la necessitat de canviar de model. I és que ni amb eucals davant els ulls hom pot deixar de contrastar el que eren i són ara indrets com Can Picafort, el Port d'Alcúdia o el Port de Pollença; per no referir-nos a les situacions caòtiques a que hem arribat en matèria de consum d'aigua, deixalles, etc.

Aquesta moratòria urbanística aprovada pel Consell de Mallorca ha estat possible pel consens a que han arribat tots els partits que componen aquesta institució excepció feta del Partit Popular que fidel als seus interessos inconfessables ha preferit, a l'hora de la veritat, deixar al marge la imatge que darrerament pretenien vendre de centrisme, moderació i voluntat proteccionista i seguir apostant pel model de creixement que han aplicat fins ara. Un model que satisfia tan sols els interessos dels promotors immobiliaris i dels especuladors. ♦

De la revista *Sa Plaça de Sa Poble*

Modificacions en el Pla General d'Urbanisme

A. Tomàs

- Amb el vot en contra de l'oposició del PSOE-PSM, la majoria del govern municipal formada per PP-ASI va aprovar el dimarts dia 22, en un plenari extraordinari, obrir un nou termini per a informació pública, les modificacions introduïdes a la revisió del Pla General d'Ordenació de Lluçmajor, tot atenent a les més de mil al·legacions rebudes a la primera exposició al públic.

El regidor delegat d'Urbanisme, Sr. Joan J. Jaume, va exposar les modificacions introduïdes i les va concretar dient que en el sòl rústic es limitarà a mil metres per construir i en sòl urbà també es limitaran les construccions, amb un creixement màxim de 50.000 habitants, sense permetre la transformació d'hotel en vivendes familiars, si aquestes no redueixen les altures de manera considerable.

L'oposició, tot i admetent que aquest nou Pla redueix el creixement urbanístic en relació a l'altre, és encara molt desenvolupista, sobretot a les zones costaneres, ja que, en paraules del Sr. Antoni Garcies "a Lluçmajor hi ha suficient terreny urbanitzable per tal que el nostre poble es pugui desenvolupar".

El Sr. Rabasco, en la seva intervenció, va felicitar al responsable d'Urbanisme pel seu informe i va recordar que a s'Arenal hi falta molt d'espai per poder construir. ♦

Per Sant Antoni, foguerons!

El dia de Sant Antoni, dissabte 16 del nou any, vos convidam a tots a venir al Fogueró de S'Arraval, hi haurà bon caliu per als joves i vells, músics i glosadors, veniu a fer quatre ximbombades i a beure bon vi. S'horabaixa de prest farem jocs per a les nines i nins perquè és dia festiu i de passar-s'ho bé. I de l'organització se'n fa càrrec la Lluçmajor Associació Cultural LLAC, amb l'ajut de l'Ajuntament i de tots els veïnats de S'Arraval. Feta la presentació només manca esperar per Sant Antoni a fer sortir el dimoni. ♦

Mallorca en Verd

Miquel Mascaró Carrera

Esquerra Unida (EU) ha participat a la Plataforma en contra de l'Autopista de Lluçmajor i la seva prolongació en contra del Pla General d'Ordenació Urbana presentat per l'actual govern PP-ASI. La nostra feina s'ha vist clarament recompensada pel què hem pogut aportar però molt més pel què ens hem pogut instruir amb la participació democràtica de tanta gent del poble.

Com vegeu a la foto les nostres actuacions continuen en una campanya que EU de Mallorca duu a terme amb els companys Verds en defensa del territori i conscienciació ecològica. Per altra banda i abusant de l'oportunitat que ens ofereix de Pinte en Ample, les aportacions de l'agrupació EU de Lluçmajor al grup EU en el CIM s'han vist recollides pels nostres companys de Palma, que a la vegada han presentat els Criteris del Pla Territorial de Mallorca abans que estiguin a exposició pública.

Gràcies i molts d'anys a tots i totes. ♦

Funeraria

Mare de Déu de Lluç S.L.

A. SASTRE

C/ Revolta, 11.
Tel. 62 01 46 (Santa Maria)

Amb la finalitat de poder prestar els serveis funeraris sense necessitat que la família s'hagi de molestar per ser ben atesa, tant a Palma com a Lluçmajor, posam a la vostra disposició el telèfon de servei permanent: 971 62 01 46, i a Lluçmajor vos atindrà personalment el nostre representant, al C/. Ciutat, 127-1r, Tel.: 971 66 18 62

C/ Ciutat, 127-1r. Tel. 66 18 62
(Lluçmajor)

Mercat infantil per centreamèrica

- El passat 17 de desembre, als jardins del CP "Rei Jaume III" de Lluçmajor es va realitzar una venda d'objectes nadalencs: centres, corones, estrelles, neules, canellobres, angelets, postals... tot elaborat pels alumnes.

Una de les coses que, primerament s'exhauriren fou una recopilació de receptes de cuina de Nadal. La intenció d'aquest mercadot escolar era recaptar diners per als damnificats de l'huracà Mitch. La resposta del públic va ser excel·lent i es va aconseguir la quantitat de 176.000 pessetes.

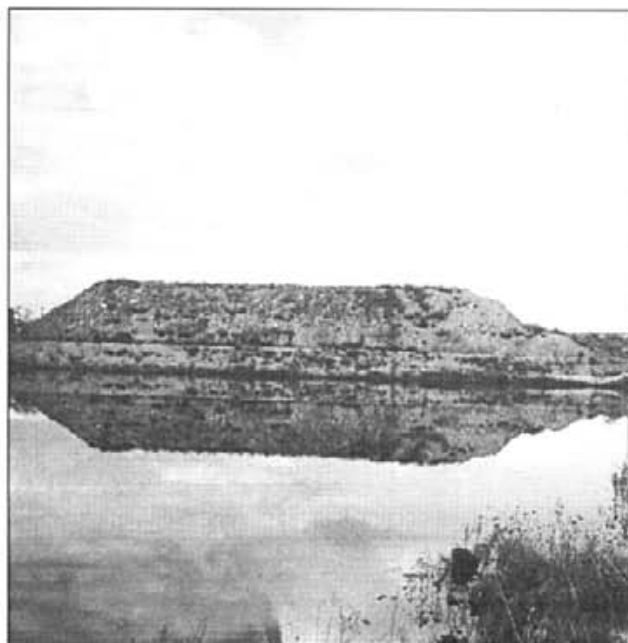
Calma nadalenca

Arnau Tomàs

- El darrer plenari de l'any de l'Ajuntament de Lluçmajor va transcórrer de manera plàcida, amb felicitacions mútues amb motiu del Nadal i Any Nou, perquè els pocs assumptes contemplats a l'ordre del dia es varen aprovar per unanimitat, amb l'excepció del setè, relatiu a l'aprovació d'una factura de "Trui espectacles", de 4 milions de pessetes, sobre la qual el PSOE va votar en contra i el portaveu Antoni Garcies va explicar que "s'han incomplert els tràmits".

La resta de temes aprovats foren la declaració d'interès municipal de l'Associació juvenil "Bona Ventura", l'autorització de la sortida dels Gegants i Caparrots de Lluçmajor per anar a l'Ajuntament de Palma, l'adjudicació del solar A-59 del polígon industrial de son Noguera, i donar d'alta a l'inventari de béns de l'Ajuntament un solar de 2.250 m2 de la finca de l'Escorxador.

Entre els precs i qüestions, el PSOE es va interessar per l'arranjament dels camins rurals, concretament del de sa Torre, i de diverses aules del Col·legi Públic "Rei Jaume III". ♦

Protecció dels animals de la bassa reguladora

A.T.

En el passat plenari municipal es va aprovar per unanimitat un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Lluçmajor i la societat de Caçadors.

Per informar més detalladament sobre els aspectes més importants del conveni, hem parlat amb el regidor d'Agricultura i Medi Ambient, Sr. Sebastià Artigues, el qual ens diu que es tracta sobretot de la protecció dels animals que viuen devora la bassa reguladora d'aigües pluvials de Lluçmajor, que té devers cinc quarterades i l'ampliació dels vedats de caça del terme, que era de 4.500 quarterades s'amplia a 6.000, per la qual cosa podran caçar en aquests terrenys tots els inscrits en la societat esmentada, que aglutina més de 450 socis. Sota les seves directrius i reglament es pretén amb això acabar amb els caçadors furtius i possibilitar la protecció de l'entorn.

També, continua explicant Artigues, a la bassa reguladora s'amollaren 20 ànecs de la raça "cap blancs" dels quals tendrà esment i cura la Societat de Caçadors i un guarda jurat subvencionat per l'Ajuntament.

Artigues recorda també que aquesta bassa d'aigües pluvials que, amb les darreres pluges ha augmentat considerablement, a més de resoldre i d'acabar amb les inundacions, en ser depurada de manera convenient, s'emptra per regar els camps de golf de son n'Antelm. ♦

• **Compra i venda d'antiguitats** •
• **Restauració de mobles** • **De tot i més** •

Camí de Son Oliver, 4 - S'Aranjassa (Palma)
Tels.: 971 742 533 - 909 716 881

BIBLIOTEQUES DE MALLORCA

- Centre Coordinador -

Biblioteca pública municipal de s'Arenal

Ajuntament de Lluçmajor
C/. Berga, 64

07600 s'Arenal (Lluçmajor)
Tlf. 971 44 06 41 2

Horari: De dilluns a divendres de 15'30 a 20'00. Dissabte de 10'00 a 13'00

Aquest mes grans novetats:

Novel·la

ORIENT I OCCIDENT.

Maria de la Pau Janer.

PEQUEÑAS INFAMIAS.

Carmen Posadas (Premio Planeta '98).

també hi podeu trobar les col·leccions de videos

«Pasión por los clásicos»

i «Cine con mayúsculas».

a més de la pel·lícula **TITÁNIC**
i la seva banda sonora.

Consell Insular de Mallorca

S'Arenal

Certamen i recital en una nova festa poètica a S'Arenal

Tomeu Sbert

S'ha convocat el III Certamen de poesia consecutiu a s'Arenal, així com l'habitual recital poètic en la desena edició; aquestes dues activitats varen néixer, i hi continuen, a l'empar de la Parròquia de la Mare de Déu de la Lactància, sota l'organització de la revista "S'Unió de s'Arenal". Al concurs poètic hi poden participar tothom qui vulgui, amb una o dues poesies inèdites, en català o castellà, amb un màxim de trenta versos i se n'enviaran cinc còpies al carrer Amílcar, 16 de s'Arenal. Els premis són de 35.000, 20.000 i 15.000 pessetes per als tres guanyadors, així com un d'especial, de 15.000 per al primer dels tres premis escrit en català.

Pel que fa al recital, un acte que va començar fa deu anys al Pont de ses Set Boques, tindrà característiques semblants al dels darrers anys, en què l'escenari habitual és la centenària Capella i enguany, aquest dia, es retrà un homenatge a un personatge determinat. Aquesta festa poètica constarà de dues vetllades, els dies 9 i 10 del proper mes d'abril i el termini d'admissió per al certamen acabarà el proper 1 d'abril.

Diada de la gent major

L'Associació de persones majors va fer una diada de festa amb motiu de tancar l'any, amb un dinar a l'Aquacity i amb l'assistència de devers 300 socis o familiars. Hi va actuar, de manera ben lluída, el cor "Marina", sota la direcció de Jaume Oliver, el qual va interpretar "L'eixa", "Aquell paradís", "Tornar a començar" i "Nadalencia", totes lletres originals del mateix J. Oliver. L'acte va acabar amb parlaments del president, Maties Salvà i el batle, Gaspar Oliver, va tancar la diada.

Festes de Nadal

Les festes nadalenques i de Cap d'Any es varen desenvolupar com és habitual, en un ambient d'unió familiar, amistat, bons desitjos i també amb els habituals i entranyables actes religiosos a totes les esglésies de l'ampla zona arenalera: parròquia, la Porciúncula, Sant Ramon Nonat, ses Cadenes.

I l'arribada dels Reis d'Orient va tornar a ser un dels vespres més esplendorosos i alegres de l'any. Els personatges màgics entraren pel Club Nàutic, continuaren amb carrossa per bon nombre de carrers de s'Arenal, entraren a l'església que, repleta de gent, els va donar la benvinguda i un nin i una nina varen recitar unes poesies al·lusives a la festivitat. A continuació es va procedir al reparti-

ment de regals pels domicilis, a s'Arenal i a ses Cadenes. També a la plaça "dels Nins" es va celebrar un acte festiu els Reis d'Orient com a centre. Aquesta festa dels Reis és organitzada, com cada any, pel grup d'"Amics dels Reis d'Orient", a més d'altres valuoses col·laboracions.

Notícies breus

- Un total de 160 persones participaren a la Porciúncula en un curset de Cristiandat. Aquests curssets nasqueren els anys cinquanta i ara, feia més de deu anys, que no se celebraven.

- Dos dies abans de Nadal morí Pere Antoni Capellà Salvà, mestre d'obres jubilat i que tenia 74 anys. Que descansi en pau.

- Miquel Contestí Cardell, arenaler i president que fou durant 14 anys del Reial Mallorca, ha estat anomenat president de la Junta de propietaris de l'Estadi Lluís Sitjar.

- Una de les notícies negatives de l'any és la desaparició, al passat mes d'agost, de Margalida Nadal Company, de 80 anys. Fins al moment, ningú no n'ha sabut res més.

- Alejandro Liñán i Vicente Ogazón, atletes en les categories d'iniciació i aleví respectivament, triomfaren a Felanitx en la "Cursa atlètica son Valls".

- La UD Arenal fa tot el possible per salvar la III Divisió nacional. D'altra banda, el banc de Crèdit Balear no ha retirat la demanda feta fa molts d'anys contra uns avaladors del club que no pogueren complir els pagaments: és per això que el club no pot rebre subvencions. I el Crèdit Balear tampoc no cobra. Així de clar.

- Maria Antònia Munar, presidenta del CIM, ha dit si vendria algú a Mallorca si tota fos com s'Arenal. S'ha d'anar en compte amb apreciacions com aquesta ja que hem de pensar que la zona turística esmentada és la major font d'ingressos municipals de Lluçmajor.

- La mateixa quantitat de turistes i residents, obliguen a la construcció d'una depuradora amb un pressupost inicial de 1500 milions de pessetes, entre d'altres importants millores.

- Feliç any 1999 per a tothom. ♦

Conjunt de la U.D. Arenal aquesta temporada 1998-99, III Divisió Nacional.

El jutjat deixa les dependències del Convent

Les antigues oficines de Ca'n Mulet acolliran la nou seu judicial

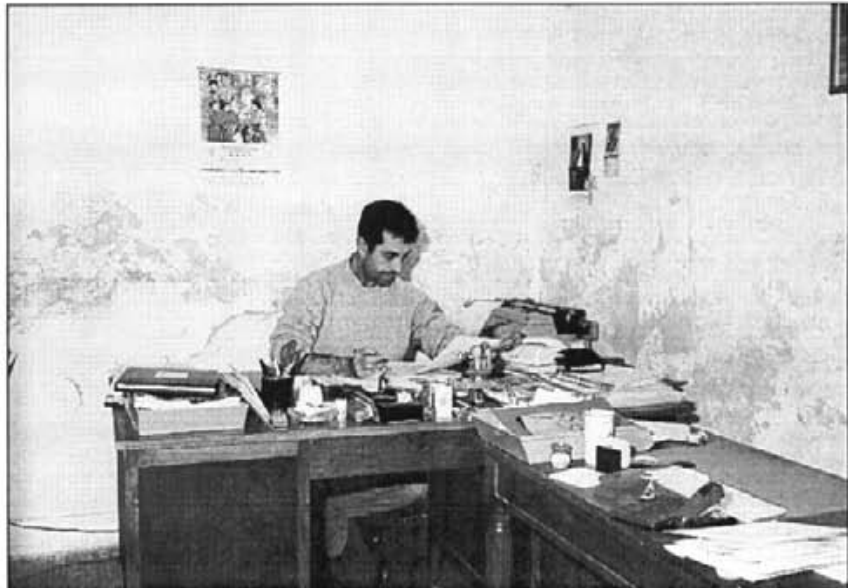
F. Verdera

Fotos: C. Julià

Per a finals d'aquest mes de gener està previst el trasllat del jutjat de Lluçmajor a les antigues oficines de la fàbrica de calçat de Ca'n Mulet, al carrer del Metge Aulet, número 93. El tancament del jutjat baixa el teló de la centenària història de la seu judicial llucmajorera sota el sostre de les antigues dependències conventuals de Sant Bonaventura. També serà la primera passa per a la recuperació del claustre, a l'espera que la Guàrdia Civil passi a ocupar l'edifici de la Creu Roja.

El jutjat ha ocupat durant més de cent anys una franja de les dependències conventuals en relació de bon veïnatge amb la Guàrdia Civil, llogater del claustre en funcions de casa quarter. L'austeritat monacal ha tingut continuïtat en la manca de condicions en què s'han ofert uns serveis per part dels funcionaris judicials.

Gèlides dependències d'alta volta, amb parets esquinçades per la humitat i les goteres han acollit, quasi sense modificació i condicionament, els documents judicials i els funcionaris durant gairebé un segle. La condició tercermundista de les dependències i de les seves "oficines" queda a la vista

Oficines del jutjat a les dependències del Convent.

de tots els ciutadans que, de manera inevitable, han hagut de passar pel jutjat per tal de tramitar un o un altre paper.

No és aventurat assegurar que l'única novetat que durant tants d'anys s'ha incorporat al servei dels funcionaris ha estat la màquina d'escriure i el telèfon. Un escàs bagatge si tenim en compte que són a les portes del 2000.

A finals del present mes de gener, o a partir del mateix moment en què els treballs d'adequació de les oficines de l'antiga fàbrica de calçat es trobi llesta, els funcionaris esperaran el trasllat. El Jutjat deixarà Sant Bonaventura i s'ubicarà a l'ample carrer Metge Aulet, devora el parc de Rufino Carpena.

Els funcionaris judicials abandonaran a la fi les ascetes dependències del Convent i ocuparan cada un d'ells el seu propi despatx. Una de les dependències acollirà la sala d'audiències, escenari dels judicis de faltes que es puguin celebrar.

El trasllat de les dependències judicials representa també una primera passa per a la recuperació ciutadana del claustre del Convent de Sant Bonaventura. En els propers mesos és previst que la Guàrdia Civil abandoni la casa quarter i s'instal·li al local del la Creu Roja, ubicat als afores de la ciutat, davant de l'estació de servei de la carretera de Palma, cap a s'Aranjassa. ♦

La nova seu judicial passarà a les antigues oficines de Ca'n Mulet.

Quatre mots

MATEU MONSERRAT PASTOR, JUTGE DE PAU

Catalina Font
Coloma Julià

- Quines són les funcions d'un jutge de pau?

Estar al capdavant del Jutjat de Pau, autoritzar amb la seva signatura els documents corresponents i és l'encarregat responsable del Registre Civil local. També celebrar els matrimonis civils, fer actes de conciliació i judicis en quantia inferior a vuit mil pessetes, i tramitar els documents que es reben de les instàncies superiors.

- Heu observat canvis al llarg de la vostra trajectòria al Jutjat?

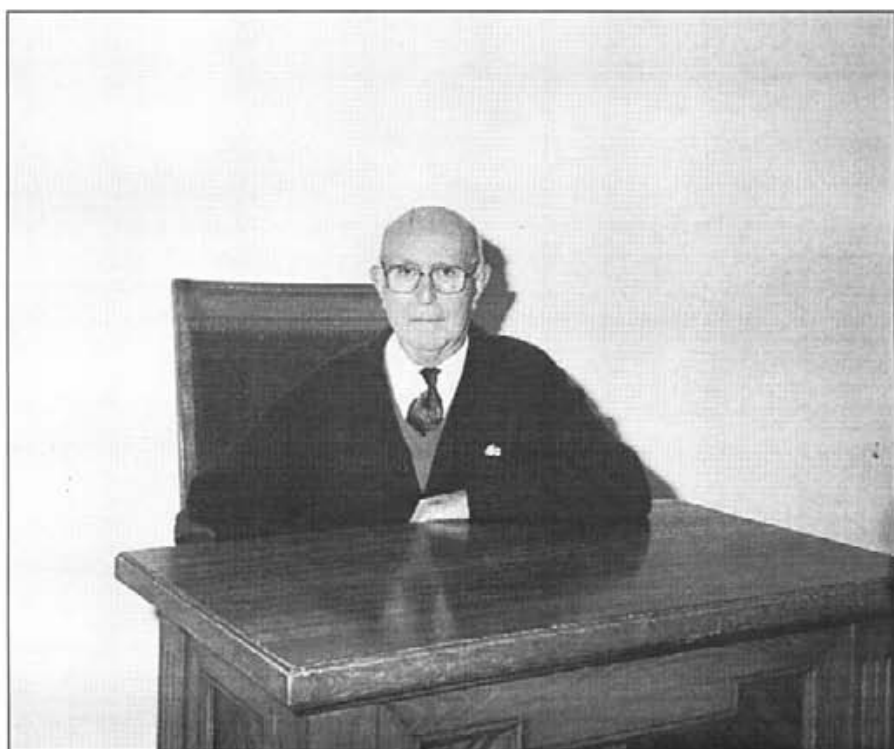
No gaires. Quant a l'edifici he de dir que el Jutjat hi està des d'abans de l'any 1870 i que s'hi han fet, al llarg dels temps, algunes reformes que actualment resulten obsoletes i inadequades. En l'ordre judicial la Llei 36/98 del dia 10 de novembre passat amplia les facultats dels Jutjats de Pau de realitzar judicis de faltes tipificades en el Codi Penal.

- Quines són actualment les principals tasques que es duen a terme al Jutjat de Lluçmajor?

Són moltes i variades tenint en compte, a més, que el municipi és extens i tot s'ha d'atendre: des de les inscripcions en el Registre Civil de naixements, matrimonis i defuncions, fins a les certificacions que se sol·liciten, que són moltes, passant per la tramitació i celebració de matrimonis, actes de conciliació, i alhora judicis de faltes; tramitar la documentació que arriba dels jutjats de Palma, de tota l'illa i de l'Estat amb els corresponents desplaçaments per notificacions d'exhorts i l'actuació en llançaments dins tot el nostre dilatat terme municipal. S'arriba a una activitat molt important i es maneja una nombrosa documentació que suposa força atenció i feina. Basta dir que el 1998 han entrat 4.560 documents i se n'han generat 1920, i es reben una mitjana de 30 persones diàriament.

- En quina mesura es millorarà la situació amb el trasllat a les oficines de Can Reus?

Jo crec que millorarà tant en la quantitat com en la qualitat ja que, actualment, els quatre empleats que hi ha treballen en condicions molt desfavorables d'ubicació. En una sola habitació d'uns 12 m2 hi ha tres taules de treball

i tres de màquines d'escriure i on, a més, s'hi reben les persones que vénen a sol·licitar algun servei. Jo crec, per tant, que en el nou edifici, que sembla bastant idoni, es podrà treballar en més bones condicions que revertiran en un millor servei al públic. També vull agrair a l'Ajuntament haver fet possible aquest trasllat. ♦

ASSEGURANCES

Agència Lluçmajor

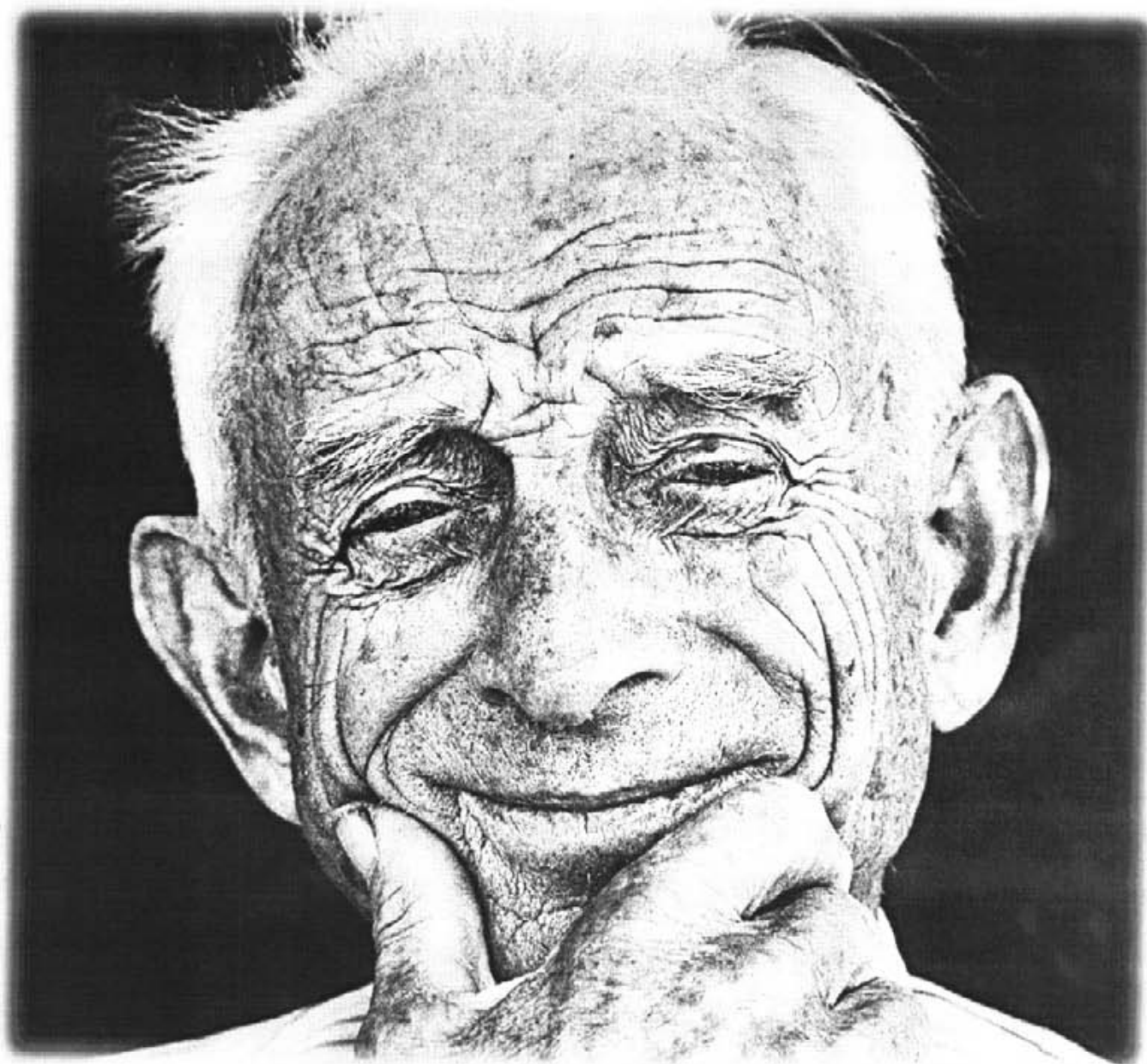
Ramon Nicolau S.L.

(Peugeot)

ZURICH

C/ Marina, 104 • Tel.: 971 66 05 21 (Lluçmajor)

Comprant avui els productes de Mallorca, assegures el futur benestar econòmic
de les famílies que viuen de la pagesia,
de l'artesania, de la indústria i del petit comerç a la nostra illa.

Consell de Mallorca
Assegura el futur

Entrevista a en "Tuti" Bezares

Joan Mut

- Creus que començar amb la pregunta "com vares començar a tocar la bateria?" és massa típic?

- Home, més que típic, crec que és una mica penós.

- Iddò, com t'agradaria començar?

- No ho sé. Això t'ho hauries de "currar" tu.

(En Pere "Túrmix" que també hi està present proposa el contrari: "Com és que no deixes de tocar la bateria d'una punyetera vegada?")

- Ara seriosament, és veritat que vares començar a tocar abans fins i tot de formar "Túrmix" i que la teva intenció era simplement "pegar cops"?

- Sí, de fet estava rabiós i vaig pensar de posar una bateria al meu quarto de s'Estanyol per, a l'hivern, passar-me els nervis... i el fred. Vaig estar sis mesos tocant, no sé, perquè sí, soc totalment autodidacta (aconsejo a tothom que comenci que no vagi a classes: coarten la creativitat i suavitzen la ràbia). Després va sortir la idea de formar el grup. En Javi va pensar: "Si tu tens una bateria i jo me

compràs una guitarra..." Aquest dia en Pere ni hi era. Nosaltres vàrem decidir que ell tocava el baix i cantaria (perquè el que ens faltava). Fins i tot li vàrem comprar un baix nosaltres perquè era el juny i ell estudiava. Ell, simplement hi va estar d'acord. De totes maneres, en aquest "impass" en què no teníem encara baix, ja teníem 4 cançons. Aquest és precisament un dels aspectes del grup del qual n'estem més orgullosos: un dia vàrem fer el recompte i en sortien més de 50 cançons PRÒPIES.

- Com varen ésser els inicis?

- Bé, ja te dic... jo tocava la bateria, fins que un dia va venir un pescador de metro cinquanta (casat, per cert, amb una alemanya de dos metres) amb molta mala llet i ens va dir: "O aturau això o vos mat". Així que ens en vàrem anar de s'Estanyol a fora vila, a Campos, amb la qual cosa encara estàvem més aïllats i feiem el que volíem. Era l'època del que es va anomenar "agropunk" però nosaltres feiem punk dins un ambient "agro".

- Has romput moltes baquetes en la teva vida?

- Sí moltes. De fet jo la bateria l'entenc com un instrument eminentment físic. Odio aquests bateries "verbeneros" del "ximpum" que no trenquen una baqueta en sa vida. També he romput molts plats. Això ja empenya més perquè són bastants cars. (En Pere, però, confessa que a ell li agraden més com sonen els plats romputs).

- I per acabar, creus que és molt típic acabar demanant pels teus projectes de futur?

- Bé, aquesta és típica, però necessària. Tenim en projecte la presentació d'un CD pòstum: *Túrmix Asesino juny 92-setembre 98*, que ens fa moltes ganes perquè recolleix els "clàssics" del grup que, després de la dissolució, quedaran sempre. El presentarem per Sa Rúa a "Ca's Coix" amb diversos grups que interpretaran cançons nostres. ♦

TALLERS MARINA

AGENT OFICIAL PEUGEOT

C/ MARINA, 104 - TEL. 971 66 05 21 - EXPOSICIÓ I VENDA: C/ MARINA S/N. - LLUCMAJOR

La Conselleria de Foment i les autopistes

Aina Maria Llompart

La conselleria de Foment del Govern Balear sorda com una tàpia respecte als milers d'al·legacions presentats per la Plataforma Antiautopista de Llevant-Migjorn, o de la comunitat universitària que és la comunitat científica i perdonau la redundància.

El rebuig al desdoblament de la ca-

rrereta de Valldemossa és justificat a tall d'exemple perquè dins 145 metres d'amplada hi cap el Camp del Lluís Sitjar, i ben enmig de la carretera de Valldemossa que és tan hermosa com totes les carreteres de les quals no s'ha abusat. Tots els arguments emesos per la Plataforma Antiautopista de Llevant-Migjorn els podríem tornar exposar enfront a aquest nou projecte, així

és que tota Mallorca pateix el mateix problema i l'hauríem d'afrontar plegats.

Es bo recordar que els serveis tècnics compleixen amb el seu servei, creure els dictàmens polítics. No manen dins el govern els serveis tècnics, encara que els polítics sense arguments ens recordin que tenen els seus tècnics per Madrid. De Madrid allò que ha arribat és un pressupost de 1.712.000.000 pta per un tram de carretera com de Lluçmajor-Algaida, imagineu, no és d'estranyar que els tècnics siguin capaços d'elaborar projectes faraònics, que com diuen en Pere i en David, no necessitam. La bella simplicitat requereix modèstia.

Mallorca era i ha de ser el PAI-SATGE, i les carreteres com diu n'Ernest s'han d'integrar en aquest vertader FOMENT de la nostra illa. El transport públic, autocars i trens, i els carrils per fer cicloturisme s'han desatès pel nostre Govern, perjudicant la vida econòmica de la majoria de pobles i barris. El Govern com sabeu prefereix el transport privat, prefereix atorgar al cotxe particular i a les grans superfícies comercials i a les excursions turístiques programades a l'estranger i als maneros i a les empreses concessionàries de les sagnants autopistes el negoci que és per alguns Mallorca.

Foment és:

- equilibrar la balança respecte de la iniciativa privada per tenir una societat més justa i amb una major qualitat de vida;

- és invertir en els barris més pobres i no al mig d'una tanca de fora vil·la urbanitzant-la;

- és dotar d'infraestructures els nuclis urbans i no només abocar doblers a la cirurgia estètica urbana quan els mestres d'obres pateixen excessiva competència, i de tal manera que part de les millors fetes com voravies s'hauran de tornar aixecar quan s'inverteixi en allò que és necessari... Com a bon reflexe el Pla Mirall en castellà sona tan efectiu com "Plan Espejo".

- és participació ciutadana, ... i jo vos demanaria a continuar una estona pensant quines coses són FOMENT i no és realitzen ni és realitzaran sense un canvi de signe polític a la Conselleria de Foment. ♦

FABRICA DE JOIERIA GARAU

(Ca'n Caieta)

Fabricant Illes Balears 030

Només es fabrica amb or de primera llei (18 K)

Valdora
3.900

Colgante
3.990

5.990 Par

4.500 Unidad

7.990 Unidad

4.500

Los
precios
de moda

3.790

4.290

4.790

3.500

5.900

4.990

3.500

6.990

8.500

14 de febrer

DIA DELS ENAMORATS

Descompte especial

C/. Born, 29 - Tel. 66 04 03 - LLUCMAJOR

El jovent no rep l'atenció que mereix

**PSM-Entesa Nacionalista
Llucmajor**

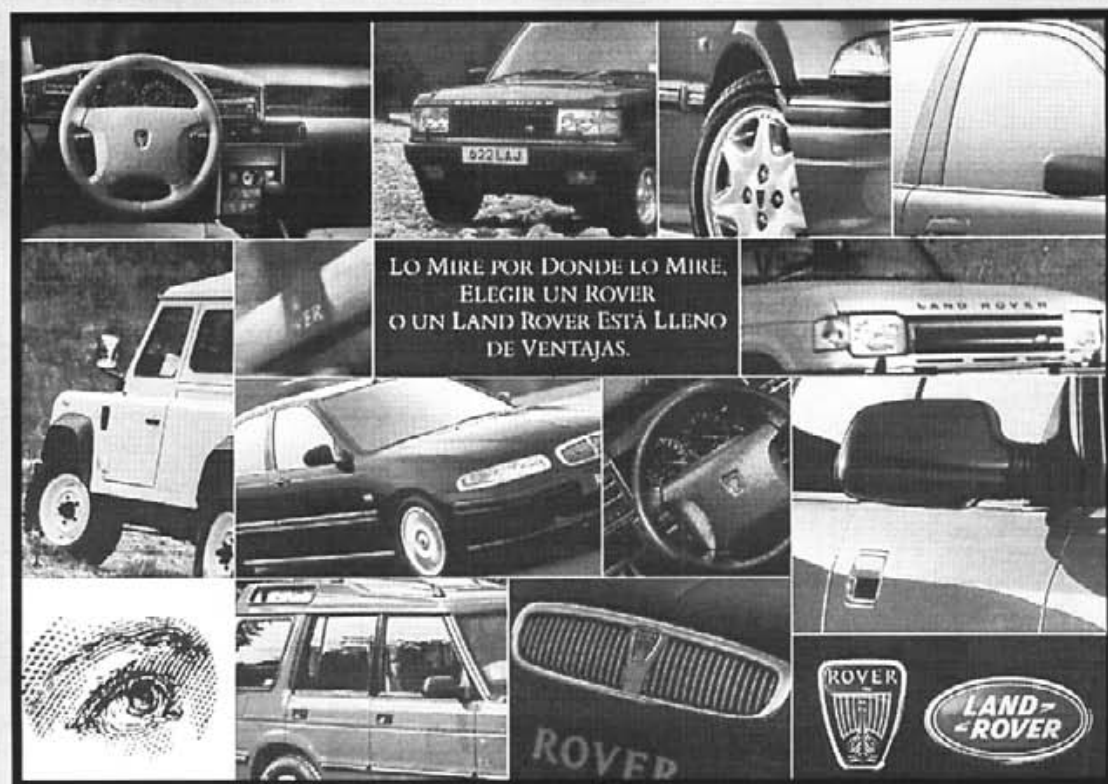
Parlant amb pares i mares, ha sortit a rotlló la preocupació per les escasses possibilitats que tenen els adolescents de Lluçmajor per utilitzar bé el seu temps lliure. En opinió de molta gent, els més joves, a la vila, llevat d'anar al cine o de practicar algun esport, no poden fer gaire cosa més. Per això, molts maten el temps d'esplai asseguts en un banc de Plaça o entrant a cafès i altres locals, a parer dels progenitors, potser no són el millor lloc per als més joves.

La realitat és que a Lluçmajor patim la manca de d'entitats de caire juvenil. Temps enrere, hi va haver clubs i centres d'esplai, però ara no hi ha gairebé res, llevat d'una nova associació tot just acabada de fundar (LLAC), a la qual saludam i desitjam una excel·lent trajectòria.

És cert que també hi ha el Centre d'Informació Juvenil, però aquest es dedica més a proporcionar informació i assessorament d'indole diversa que no a realitzar activitats directes amb la gent jove, si no és en comptades ocasions (Fires, algunes festes).

El que demanen pares i mares afectats és un lloc ben condicionat on els més joves puguin fer-hi cap i on trobin gent de la seva edat per parlar, divertir-se, fer amistats, entretenir-se i realitzar algunes activitats adequades per a la seva edat i condició. Ben mirat, no és demanar massa. Ara, si tenguéssim un consistori sensible a les inquietuds de la gent, això que exposam ja seria una realitat en ple funcionament. Com ho són, per altra banda, els diversos clubs de la tercera edat, els quals, molt justament, reben les atencions de tota quanta administració pública existeix.

Des del PSM, consideram que aquesta falta d'atenció per part del govern municipal del PP i ASI cap a la gent més jove (paral·lela a la desatenció que reben els centres d'ensenyament) és una deficiència amb la qual s'ha d'acabar. Tant de bo que des d'ara mateix el consistori començés a prendre iniciatives per deixar de banda aquestes desatencions cap als joves. Tanmateix, molt ens temem que, vista la insensibilitat dels qui per ara ens governen, caldrà un canvi polític al govern municipal perquè puguin arrelar iniciatives com la que avui comentam. El PSM de Lluçmajor ja fa feina perquè això sigui possible. ♦

ILLA MOTORS, S.L.

Avda. Ramon de Sant Martí, s/n
Tels. 66 01 46 - 908-63 00 49
Fax. 66 22 39 - (Ulcmaior)

OPINIÓ

Centrar-se

Josep M. Luna, president comitè local d'Unió Mallorca, Lluçmajor

- La cursa per ocupar l'espai polític de Centre, que fa temps empengueren els partits nacionals, es troba al punt més àlgid. Tots volen arribar als primers a aquest espai polític que sembla que hagin descobert ara. El Centre està de moda i tots el volen, aquest Centre. No sabem com explicaran els representants del PP i del PSOE a les nostres illes, la seva negativa a reconèixer les Illes Balears com a Nacionalitat històrica.

Traslladant el tema del Centre al nostre municipi, seria de desitjar que algun dels nostres representants a l'Ajuntament, en comptes de cercar el "centre", se "centràs". És clar que la gent d'aquest municipi està farta de polítiques que no han sabut assimilar ni l'èxit ni el fracàs, sense trepitjar algú; de polítiques que no volen ni saben acceptar una crítica i que no consenten que hi hagi que pensi de manera diferent. La gent del nostre municipi, i també la gent de Mallorca, no vol persones així. També els és igual que siguin de dretes, d'esquerreres o de centre; volen polítiques centrats, senzills i sensibles als problemes de cada dia; polítiques que escoltin als ciutadans sense dependència d'idees, color, procedència, llengua o estatus social.

Des d'Unió Mallorca apostam per seguir el camí del diàleg, el pluralisme i la diversitat, que permeti als ciutadans d'aquest municipi el benestar i la qualitat de vida que ens mereixem. I tenim molt clar que és l'Ajuntament i els seus polítics qui estan al servei de la gent d'aquest poble.

Aquest és el nostre desig per a l'any que comença. Fel·liç any a tothom. ♦

Mamà, i tu,
què vols ser
de gran?

**PLANS
de PENSIONS
"SA NOSTRA"**

La seva resposta, en bones mans

**"SA
NOS
TRA"**

CAIXA DE BALEARS

100 127

11 128

14

PLAÇA 18
serigrafia

C/ SON JULIÀ, SOLAR A-65
POLÍGON INDUSTRIAL SON NOGUERA
07620 - LLUCMAJOR - MALLORCA
TELÈFON 66 04 22
FAX 66 19 22

SA FILOA

C/ MELIÀ, 3 - LLUCMAJOR

ESTANCO EXP. N.º 3
CAN PACO

Margalida Soler Oliver

C/ Bisbe Taixequet, 69 - Tel. 66 07 00 - Lluçmajor

1999 Any per la Llengua

Els Joves de Mallorca per la Llengua varem fer a "Sa Nostra" de Ciutat, dia 28 de desembre la presentació del que serà l'Any per la Llengua. En acabar gaudirem de les cançons del grup llucmajorer *Espirafoc*. Na Magdalena i en Ramon com a presentadors agraïren als nombrosos amics assistents les ganes de continuar difonent la nostra llengua a tots els àmbits: cinema, educació, oci, mitjans de comunicació.... Esforç que encara no fan amb la intensitat que voldríem les Institucions. Per això, continuem amb nous reptes apreciats els èxits nombrosos obtinguts fruit de la nostra tasca aquests cinc anys. Per entrar a l'any 2000 amb força, cal estimar tot el que suposa conèixer tots els valors que trasmet una cultura i una llengua, cal col·laborar perquè els reptes que ens planteja l'Any per la Llengua siguin assolits.

Calendari

Gener-març: Campanya "Justícia per a tothom", l'administració s'hauria de normalitzar.

Abril: Trobada d'Entitats del món associatiu.

Maig: Torna el Correllengua.

Juny-juliol: Català a la Universfada.

Juny-setembre: Campanya Turisme: "Heu arribat a Mallorca". 1 de juliol, V Aniversari de Joves de Mallorca per la Llengua.

Set.-desembre: Campanya "Esport, també en Català".

17 de desembre, Gran Nit de la Cultura i cloenda de l'Any per la Llengua.

Oficina de drets lingüístics per recollir totes les denúncies de discriminacions pel fet d'usar la nostra llengua, telèfon: 725937.

Per ser voluntari basta que et posis en contacte amb l'OCB i podràs oferir-te a col·laborar a qualsevol d'aquestes campanyes. OCB: C/Impremta, 1 Pral de Palma. Tel. 971 72 32 99. Anima't. ♦

Descomptes fins
al 40%

Pl. Espanya, 39 - Telf. 12 10 00 - 07620 LLUCMAJOR (Mallorca)

TELYCO

LLUCMAJOR

S'ARENAL

Grupo Telefónica

Alta de Líneas Telefónicas.

Teléfonos Básicos, Inalámbricos, Contestadores.

Teléfonos Móviles.

Fax (papel térmico y normal).

Centralitas telefónicas.

Contratos de Mantenimiento.

Venta y Reparación de Equipos Telefónicos.

Distribuidor Oficial:

Moviline

Movistar

B O N A N Y N O U I

C/. Antonio Maura, 57 Bajos. - 07620 LLUCMAJOR - Tel.: 971 12 10 83 - Fax: 971 66 40 46

C/. Reyes Católicos, 33 - 07007 Palma - Tel.: 971 27 34 06 - Fax: 971 25 02 71

C/. Trasimeno, 16 - 07600 S'ARENAL

Ho diu el diari

Memòria de sang vessada

Maties Garcias

Si el mes passat l'edició dominical del Diari de Balears retia honors a Gaspar Oliver i aquest, amb innegable elegància, definia els seus propòsits amb un contundent "encara pue donar molta canya", ara toca el torn al seu adversari Antoni Garcias. El polític socialista parla des de la seva condició de senador i s'estén amplament sobre afers de la Cambra Alta. El senador-regidor defensa que "tenim una llengua pròpia, un dret foral propi i una singularitat territorial més que evidents. Per tant som una nacionalitat", i per això, tot acatant la disciplina de Madrid, és partidari de suprimir la referència a "la nacionalitat i identitat històrica" de la famosa esmena d'UM-PNB introduïda per error del PSOE en el Congrés, la qual cosa havia fet de les Balears nacionalitat històrica per uns dies.

En un altre ordre de coses, recalquen dos articles de recordança històrica centrats en fets luctuosos ocorreguts en temps passat. Aquest 20 de desembre, a l'Última Hora, el general en reserva Domingo Jiménez Riutord publicava "Un capitán general, un crimen y la Guardia Civil". És una rememoració de l'assassinat comès el 17 de gener de 1879 pels famosos guàrdies Pedro Tello i Justo Díez a Can Masset. Segons el relat, a la possessió hi havia doblers

després de la venda de bestiar i els guàrdies hi anaren amb excusa de protegir els pagesos "pero algún cable se les debió cruzar cuando (...) ataron a un joven, mataron a cuchilladas a la madre e hirieron a la hija. El primero consiguió huir y fue a la finca próxima en demanda de auxilio; y mientras en ésta el marido salía a buscarlo, llegan los guardias desesperados y asesinan a tiros a la esposa, siquiera el joven pudo escapar por segunda vez". Després vengué la detenció, el trasllat a Palma, el consell de guerra, la condemna i l'execució, amb tot el seu ceremonial castrense.

El juny passat, Miquel Ferrà i Martorell, al Diari de Balears publicava "La nina de can Muleta (1921)". És el relat corprendor de l'assassinat de Jerònia Puigserver Noguera, de sis anys, que després de sortir a pasturar els porcs desaparegué i fou trobada morta i violada en un sembrat de civada, davall una figuera i a només cinc-cents metres de casa seva. Al cap d'un mes fou detingut l'agressor, que responia al nom d'Agustí. Segons Ferrà "aquesta casta de notícies, ja sigui de pederastes, ja sigui d'assassins de menors, eren aquí i en aquell temps cosa rara. La primera, perquè moltes vegades era cosa de gent poderosa i influent (...). La segona (...) perquè hi havia pocs casos de vessament de sang. Avui és diferent".

Però no ens entristim. També hi ha racons de diari per a la gaubança, com és ara veure dos llucmajorers (Cardell i Bezares) i una llucmajorera (Lladó) participant en l'homenatge a Rosselló-Pòrcel a la Universitat (la de veres), amb Maria del Mar Bonet i altres escriptors. O la ressenya del llibre *Viatge a Orient*, de M.A. Salvà publicada per Gabriel de la S.T. Sampol. I el premi a la millor lletra d'una nadala, "Nadal fa olor", que ha obtingut Francisco del Salto Cortes a Portocristo. (Ui, un pastisser poeta que escriu nades! Com en Foix de Sarrià!).

En fi, l'any acaba (per cert, amb una capçalera de diari manco: La Voz) i tot són bons propòsits i millors desitjos per a aquest 99 de l'euro i de les eleccions vinents. Jo tampoc me n'escaparé: Molts d'anys! ♦

16

Servei de begudes
i menjars de qualitat
a bon preu

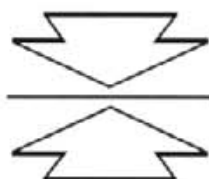
Avda. Carles V
Tel. 66 11 17

**CENTRE RECONeixEMENT
MÈDIC - PSICOLÒGIC**

Antoni Isern Oliver

CERTIFICATS MÈDICS
PER AL PERMÍS DE
CONDUIR I D'ARMES

OBERT ELS DILLUNS
de 17 a 19'30 hs.
C/ Antoni Garcias 1-A
Tel. 66 22 82 (Llucmajor)

METGE OCULISTA

Dra. Núria Busquets
(EQUIP CLINICA JUANEDA)

CITA PREVIA
Tel. 66 22 82 - 28 94 58

Cartes

Agraïment

Llucmajor estima el Convent i sempre l'ha considerat i el considera com a cosa pròpia, ben seu.

Amb motiu del nostre centenari, 1993, per recordar-lo vaig escriure:

"Cent anys de l'Ordre Tercera
és gran esdeveniment.
És festa llucmajorera
i dels frares del Convent".

Avui, amb goig, ho puc repetir una vegada més amb motiu de les meves Bodes d'Or del meu sacerdot, que vaig celebrar el 29 de novembre.

Tot el poble, és ben cert, que s'alça en festa. Hi hagué molta gent, i això demostrà que encara estima el Convent i la Comunitat franciscana que l'habita, el guarda i l'em-belleix.

Cal fer esment, no tan sols de la seva presència a la missa concelebrada, sinó també de les seves demostracions d'afecte, dels molts obsequis, de les felicitacions i de les enhorabones rebudes principalment dels meus ex-alumnes i dels qui freqüenten la nostra església conventual.

*M'he vist obligat, doncs, per tot això, a fer públic el meu agraïment amb aquestes gloses:

Recordar bé jo voldria,
mos amics, el vostre nom;
si sabés el de tothom,
a tots gràcies daria.

Per tot, per petita cosa
que em donàreu, com ofrena
la vaig rebre, d'amor plena,
i ara us faig aquesta glosa.

A tothom vull agrair
que *per amor de Déu* sia.
"Dau-los la mà, Sor Maria
dels Àngels Ginard Martí".

Amb tot el meu afecte Fr. Sebastià Rosselló Horrach,
I.O.F. ♦

Recordam als nostres subscriptors i lectors que no es publicarà cap carta si no l'enviau convenientment signada i amb una fotocòpia del D.N.I.. Aiximateix es respectarà el pseudònim que l'autor de la carta vulgui fer servir.

Restaurant

Gran Via

Noces - Banquets - Comunions
i Bateigs

Informació: Tel. 66 03 17- LLUCMAJOR

17

expert

ELÈCTRICA

Calafat

Sens dubte te convencerà

**INSTAL·LACIONS - SERVEI TÈCNIC - ELECTRODOMÈSTICS
OBJECTES DE REGAL - CLUB DE VIDEO**

C/. Sa Fira, 3 - Tel. 66 19 01 (Llucmajor)

C/. Nou, 85 - Tel. 65 28 36 (Campos)

Xerrades de cafè

Feliç any nou

Un que escoltava.-

- Ara ja tenim biblioteca municipal.
- Sí, sembla que "La Caixa" ha donat la que tenia a l'Ajuntament de Lluçmajor.
- Idò és un bon donatiu. I també estarà al mateix lloc, a damunt el banc?
- No, diuen que només provisionalment, fins que l'Ajuntament pugui tenir el casal o Claustre de Sant Francesc, on ara hi ha el quarter de la guàrdia civil.
- I aquesta, on anirà?
- Diuen que a la caseta de la Creu Roja...
- I aquesta, on anirà?
- No ho sé, no sé tant...
- Això del nou edifici de la Guàrdia Civil, de tant de temps com n'han parlat, ja s'ha convertit en una endevinalla.
- Sí, no sé el caramull d'anys que fa que l'Ajuntament té un solar preparat a s'Escorxador, però com que ho ha de construir la direcció de la Guàrdia Civil, no té pressupost,

passen els anys i no es construeix.

- Amb tant de temps encara no té pessetes?
- La Guàrdia Civil sempre ha estat un cos molt pobre, que ha guanyat poc.
- Això era abans, però ara deuen cobrar tant com els que tenen paga de l'estat.
- Sí, perquè també "té més fam que un mestre d'escola" i ara diuen que estan ben pagats.
- Jo crec que la Guàrdia Civil encara va retardada, si no el marit de na Rociño no hagués acabat tan malament.
- Bé, sigui com sigui això del nou edifici d'aquest cos, ja fa rialles.
- Ja veureu com tot se soluciona, perquè enguany hi haurà eleccions municipals i autonòmiques, i si un partit polític ho posa al seu programa electoral, segur que tot es durà a terme.
- I més, que diuen que el claustre, on són ara, hi han de fer un museu.
- I, què hi posaran?
- No ho sé, però supòs que a Lluçmajor hi deu haver coses molt valuoses, dignes d'admirar i de conservar.
- Per exemple?
- Per exemple, l'autogir d'en Pere de son Gall.
- O la trona que hi havia a la Parròquia.
- No, aquesta que la posin on era abans.
- Això si no està tota corcada...
- O cremada!
- Bé, berbes apart, quan es parla de fer un museu és que hi ha persones enteses que saben que és tan possible com necessari.
- El que trob és que també s'hauria d'habilitar un local per als joves, tots asseguts a plaça, devora les motos i ben avorrits, i no com els seus padrins que gaudeixen de locals on s'ho passen d'allò millor.
- Alguns no estaven tan avorrits, el dia dels Innocents, perquè es cansaren de tirar ous.
- Bé, el que importa és que passem un bon any i que els euros ens siguin propicis.
- I que no facem els ous en terra... ♦

18

CENTRE OPTIC EXPOLENT

C/. Sant Cristòfol, 30
Tel. 44 13 74
S'ARENAL

SEMAR

Industries Semar, s.a

C/. Joanís Moserrol, 6 - 8
Tel. 66 01 57 - Fax: 66 29 01 (LLUCMAJOR)

DISTRIBUCIONES

La Sirena, S.A.

- Embolits
- Cuixols
- Formals

Avda. Carles V, s/n Tel. 66 23 11 (Lluçmajor)

De noms i de llocs

LIX

Ca n'Aulet de Baix

C. Calviño
F. Jaume
J. Jaume
J. Monserrat
A.M. Monserrat
F. Mut
Fotos: C. Julià

La nostra visita mensual per les finques del terme de Lluçmajor l'hem feta a *Ca n'Aulet de Baix*.

Ca n'Aulet de Baix formava part d'una altra possessió?

Sí, comprèn *Es Camp de sa Cisterna* i *Ses Rotes Noves* de l'antiga possessió de *Son Dalabau* que arribava fins a s'Arenal.

Quins són els camins que delimiten la finca?

És una finca delimitada per dos camins, el *Camí del Palmer o dels Lladres*, li diuen així perquè per aquest camí hi passaven l'estraperlo que des de Campos, Lluçmajor i la Marina de Lluçmajor duien a Palma sense haver de passar per s'Arenal on podien trobar sa Guàrdia Civil; i el *Camí de s'Algar o Camí Vell de s'Arenal*, per on pujaven els carros carregats d'alga cap a les finques.

Què ens podríeu dir de *Es*

Ca n'Aulet de Baix

Camp de sa Cisterna?

Aquest camp té una extensió considerable amb una cisterna on tota la gent que passava pel camí hi podia beure.

Quins topònims podem trobar dins *Es camp de sa Cisterna*?

Hi podem trobar els següents:

Sa Tanqueta de s'Alzina, encara hi ha rebrols de l'alzina que dona el nom a la tanca. És sembrada d'ametlers i garrovers, els clots dels quals foren fets durant la República, la seva terra no és massa bona. *Sa Tanca Petita*, aquesta sí que té una terra molt bona, es diu així perquè no és

ANTÒNIA ISERN

major

ret

Perruqueria unisex

C/. MAJOR, 7 • LLUCMAJOR • TEL. 66 13 59

TALLER MECANICO

NOGUERA

DEL MOTOR I DE L'AUTOMÒBIL

Pedro Noguera Ensenyat

AGENT OFICIAL

ŠKODA

automòbils

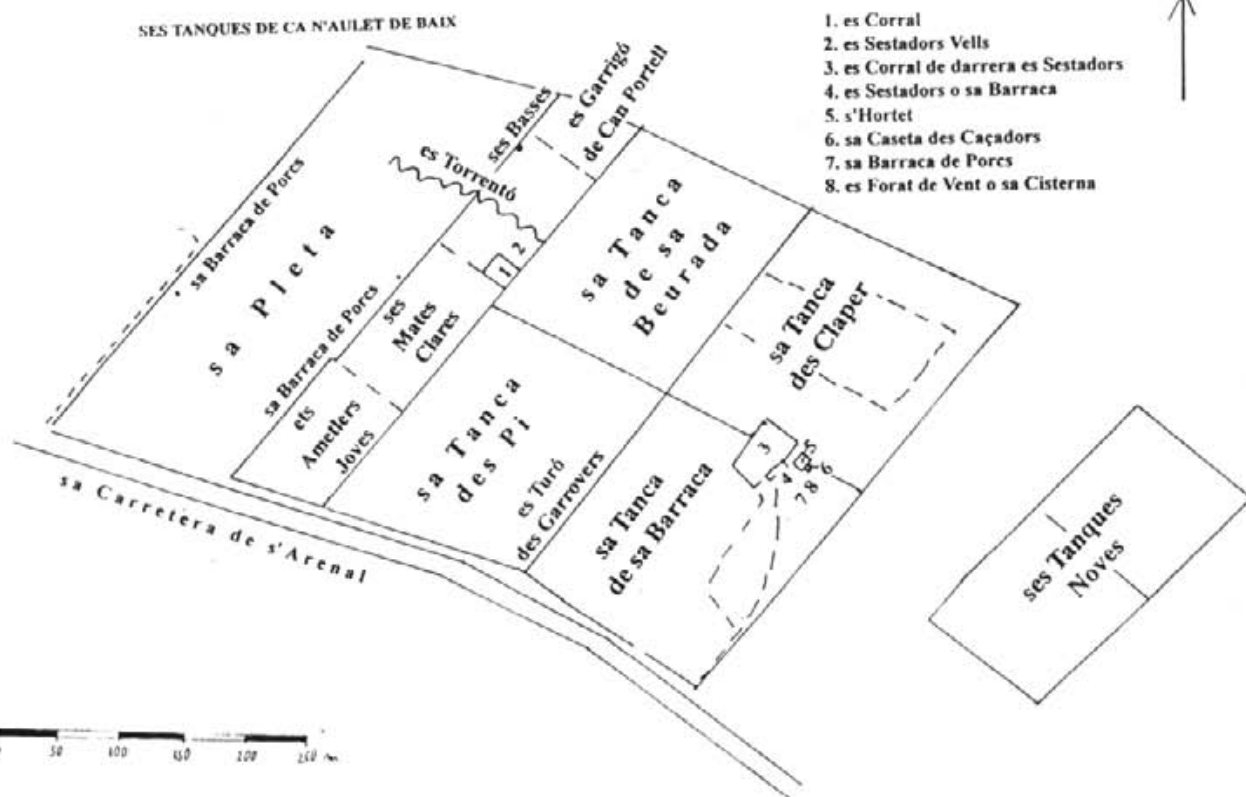
Taller autoritzat

pliva motor s.a.

C/ Ripol, 30 • Tel. 66 22 13

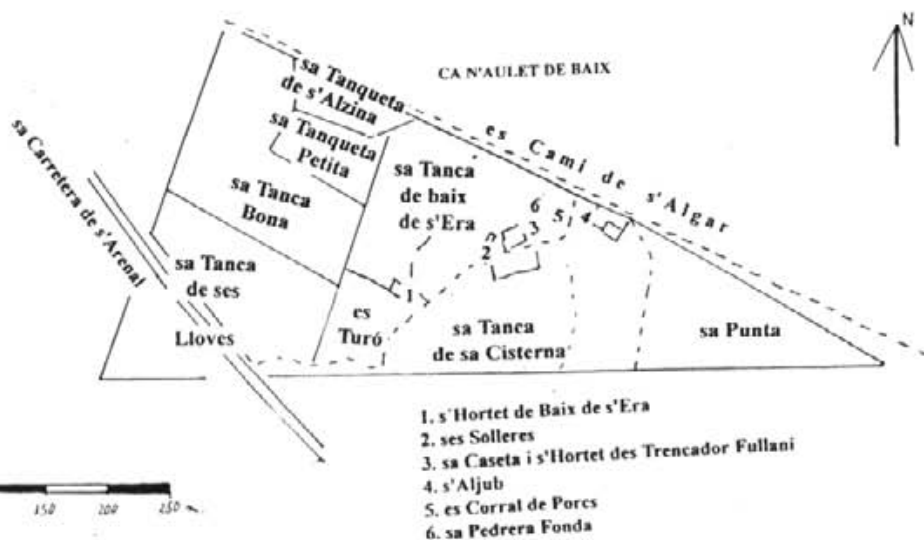
TOPONIMIA

SES TANQUES DE CA N'AULET DE BAIX

20

0 50 100 150 200 250 m

0 50 100 150 200 250 m

massa gran.

Sa Tanca Bona, en aquesta tanca es feien moltes ametles, d'aquí el seu nom. Hi havia ametlers de diferents castes: mollars; potetes, els més abundants; blaus; de l'embolic; crestarruts, aquets foren duits de *Son Pons*, és una ametla grossa i rodona que acaba en punta; verdetes; canaletes; pou felanixer.

Sa Tanca d'Arran can Butxaca, és un terreny molt bo, arenós, els clots es feien a les zones on havia menys terra per treure'n el marès.

Sa Tanca de Baix de s'Era.

S'Hortet de Baix de s'Era.

S'Hortet de Dalt.

S'Hortet de Baix.

Sa Pedrera fonda, situada darrera ses cases.

Es Planter d'Ametlers, és una pedrera tapada.

Sa Punta, situada a un costat de la finca.

Sa Caseta des trencador Fullani, era on passava la setmana mentre feia feina a la pedrera.

S'Hortet d'en Fullani, el trencador hi sembrava verdures per al seu consum.

Quins són els topònims que trobam a Ses Tanques de Ca n'Aulet de Baix?

Sa Pleta, pega a *Son Cànoves*, és plena de mates i ullastre.

Sebastià Artigues i Boscana.

Ets Ametlers Joves, tanca sembrada tota d'ametlers joves.

Ses Mates Clares.

Sa tanca de sa Beurada, en un racó també hi veiem unes basses per als animals. Dins aquesta tanca hi ha *El Garrigó de Can Portell*.

Sa Tanca des Pi Gros, destaca un pi molt gros.

Es Forat des Vent o sa Cisterna.

Es Turó des Garrovers, sembrat tot de garrovers.

Sa Tanca des Claper.

Sa Tanca de sa Barraca.

Ses Tanques Noves.

Es Corral de Darrera els Sestadors.

Es Torrentó.

Ara que hem parlat de *Es Torrentó*, l'heu vist córrer alguna vegada?

Sí, l'he vist córrer moltes vegades, aquest any també ho ha fet.

Què ens podríeu dir de les pedreres que trobam dins la finca?

Dins la finca hi ha pedreres molt antigues, feien marès de livança. Havia tota una sèrie d'hommes que hi feien durant tota la setmana, tenien una pedrera i una caseta, alguns també tenien un hortet.

Recordau algun nom dels qui feien a les pedreres?

Record en Verdàl, mestre Gall, en Pastilla, es Murers, en Plantalamor

Com podreu veure cada una de les finques del terme de Lluçmajor que fins ara hem vist té alguna cosa que la fa única, que la fa destacar per ella mateixa.

El nostre agraïment a Antònia Boscana Noguera i als seus fills Sebastià Artigues i Boscana i Maria Antònia Artigues i Boscana. ♦

Panoràmica des de Ca n'Aulet de Baix.

D'ofici ... carter (II)

Magí Verdera Bosch

22

Ignasi Barceló
Joan Jaume
Fotos: C. Julià

Avui un dels tres carterers, en actiu al terme de Lluçmajor, ens parla del servei postal actual i ens possibilita conèixer les diferències entre les prestacions actual i el desenvolupament que han sofert des de migjans de segle.

En Magí Verdera i Bosch, nascut el 23 d'abril de 1948 ha desen-

volupat la seva tasca com a carter des dels anys setanta i serà ell, el que mitjançant les seves vivències i records ens descobrirà els canvis que ha anat sofrint la seva tasca diària.

On vares néixer, Magí?

Sóc de Randa, el meu pare de Randa i la meua mare d'Artà.

Com va ésser que entraves en aquesta professió?

Hi vaig entrar de la mà del meu germà, que ja era carter a Lluçmajor.

Eren els anys setanta quan hi vaig entrar com a carter interí, per fer una substitució a un dels carterers que hi havia. Més tard, amb oposicions i hi vaig quedar definitiu a la plaça de Lluçmajor.

Quants de carterers éreu?

A la meua època érem tres carterers, que repartíem les cartes per les cases, a més dels subalterns i administradors.

Quin horari teníeu?

L'horari, en un principi, era de matí i horabaixa, sis dies a la setmana, de dilluns a dissabte, hi anàvem de les 8h.30m. a 13 h. i de 15 h.50m. a les 18. Els diumenges, només es feia l'horari del matí, i no tot, la nostra feina era anar a recollir les cartes de les bústies i classificar-les. Esperà el furgó de correus i rebre les saques. I donar-li aquelles que eren de Campos i Santanyí. Obrir les saques, que havien arribades i classificar la correspondència i esperar fins a les 11h. o les 11h.30m. en que tornava el furgó i carregava les saques de Lluçmajor en destinació Palma o altres llocs.

Quins mitjans de locomoció teníeu?

Quan jo vaig arribar, ja hi havia unes bicicletes per poder dur a terme en més rapidesa la tasca a més d'una moto. El repart de dematí i horabaixa es feia amb bicicleta i la moto era per

Sa Llibreria

Llibres, contes,
jocs educatius,
material d'oficina

C/. Sa Font, 15 • Tel.: 66 26 66 (Lluçmajor)

Maria Clara
Boutique

Atenció especial als llucmajorers

C/. Impremta, nº 1 - (Pas d'en Quint)
Tel (971) 72 40 98 - 07001 Palma de Mallorca

les urgències. Això facilitava molt la tasca, sobretot a l'hivern quan el dia és molt curt.

Quin altre poble depenia de l'oficina de Lluçmajor?

De la nostra oficina hi depenia el poble de Randa, que forma part del municipi d'Algaida. Avui hi segueix dependent, el carter rural ve cada dia a cercar la correspondència i és ell el que la reparteix.

Quins canvis s'han produït quant a la correspondència que repartiu?

La correspondència segueix essent la mateixa, cartes, certificats, reemborsos, revistes, petits paquets i propaganda. El que ha canviat és la quantitat. A l'actualitat hi ha molta més quantitat que abans. Ha augmentat molt les cartes, avui, el servei de correus és el responsable de repartir la correspondència de bancs i caixes, cosa que abans cada una de les entitats tenia una persona dedicada en aquest ofici. També ha augmentat els butlletins de propaganda, quan jo vaig començar només hi havia dues o tres cases, record que eren de Madrid i Barcelona, i ens enviaven la propaganda un cop cada dos o tres mesos, avui quasi totes les cases comercials utilitzen aquest sistema de venda.

Si bé, encara record la gran quantitat de paquets que a principis dels anys setanta enviava en "Biel d'es Porcs" i que els subalterns a l'oficina els donaven sortida o que ells des de la seva pròpia estafeta els facturava cap a Ciutat i després cap al lloc de destinació.

I per Nadal, què ha canviat?

I per Nadal el que ha canviat són la quantitat de felicitacions nadalenques, aquesta ha anat baixant, crec que el motiu d'aquesta davallada és l'utilització del telèfon i el fax particular. Però ha pujat la quantitat de butlletins de propaganda que hem de repartir en aquestes dates.

Com està distribuïda la feina dins Lluçmajor?

La feina està distribuïda per sectors, n'hi ha quatre:

El primer comença al carrer d'es Convent, fins a la Carretera de Campos de sa Ronda de baix fins a ses Escoles, Ronda de Ponent i Pere Antoni Mataró. Té des de Pere Antoni Mataró i Vall a sa Ronda de Migjorn de Nord a Sud de sa Ronda de Po-

nent fins el Carrer del Convent.

El segon, Pere Antoni Mataró fins al carrer de Galdent, Major i Jaume II tota la part de damunt, Ronda de Tramuntana i Orient per amunt.

El tercer, Carrer des Convent a Carles V, Orient a Ronda Migjorn.

I el quart és el Quadrat i el carrer de Campos. Hi ha més feina però la té més aplegada.

No tots els sectors tenen la mateixa extensió però s'ha mirat que tinguessin més o manco la mateixa feina.

Quin canvi s'ha produït?

A Lluçmajor, en els darrers anys

han aparegut els apartats de correus, cosa molt normal a les gran ciutats i altres pobles però que era desconegut per a nosaltres. Fa molts d'anys que hi havia la llista de correus, però quan va venir de defora tanta gent a viure dins la zona rural el sistema de llista va deixar de tenir validesa i els propis usuaris van sol·licitar a Ciutat la possibilitat d'obrir els apartats de correus a l'oficina, cosa que es va fer al poc temps. I avui tenen una gran acceptació.

Quants de quilòmetres feis diàriament?

Per terme mig faig uns deu quilòmetres de recorregut diari. Ara els dies que estic de servei i he de repartir el correu urgent i els telegrams llavors en faig quasi el doble, moltes vegades per donar un millor servei feim dues o tres sortides.

Algun record curiós?

Sí, amb un matrimoni de Lluçmajor, que havien anat a Falles de València, i enviaren una postal per a la mare d'ella, que vivia al carrer Major. Jo li vaig donar en mà i quan ella la va agafar me va dir: "fa set anys que anaren a ses falles i ara arriba". Ho vaig comprovar amb el matasegells que duia, era la veritat, la carta havia estat perduda tot aquell temps.

Gràcies Magí per les teves paraules. ♦

EURO - IDIOMAS

Lluçmajor

*Apreneu idiomes amb grups molt
petits amb professors amb experiència
natis i llicenciats*

Acadèmia d'Idiomes
Carrer Rei Jaume II, 48 • Lluçmajor • Tel. 66 11 33

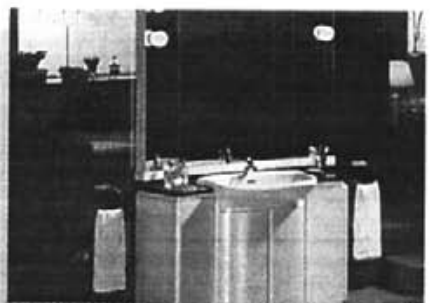
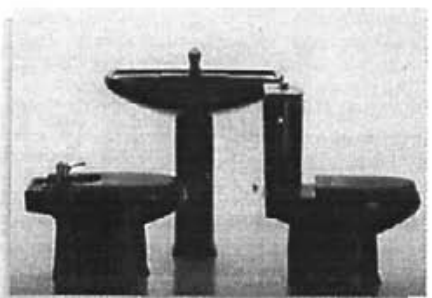

BANYS, TRESPOLS I REVESTIMENTS,
CALEFACCIÓ, AIRE CONDICIONAT...

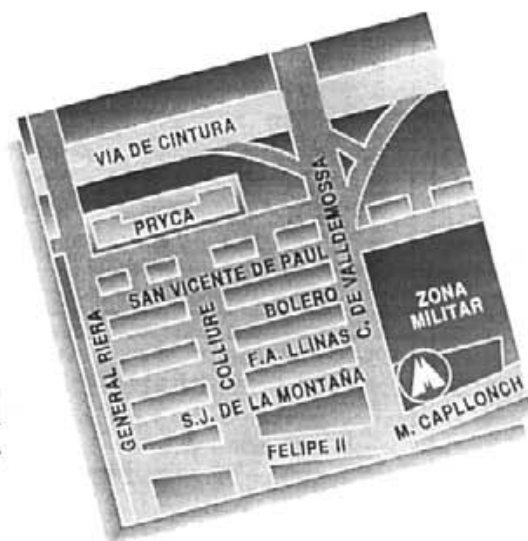

TOT

de Massanella

Roca

MASSANELLA S.A.

Ctra. de Valldemossa, 44. - Tel 75 03 45 - Palma

Testimonis documentals de la nostra història

Sebastià Cardell i Tomàs
Bartomeu Font i Obrador

(XX) Fàbrica del Claustre del Convent (1865)

Continuant amb el tema històric del Claustre del nostre Convent, ens interessa recordar que la nostra Corporació Municipal demanà la seva propietat a l'Estat, no per destinar-lo a una funció pròpia de la seva àrea arquitectònica, sinó més bé per servir-se'n per al que més els convenia als polítics de cada moment, i ja no diguem al de l'acomodament de la Guàrdia Civil. Per la documentació transcrita podem adonar-nos que el seu estat no podia ésser més lamentable. D'aleshores ençà molt poc s'ha fet per assegurar la seva necessària solidesa.

Habiendo observado desde mucho tiempo hace, que el local que ocupa la fuerza de este puesto va deteriorandose progresivamente, por las muchas goteras que hay despues de haber llovido, á consecuencia sin duda de lo inutilizado del tejado; y que cuya humedad ha precisado ya á muchísimos maderos ó vigas de la azotea del primer corredor á una covertedura muy notable, he creído de mi deber hacerlo presente á la Autoridad de V. por si tiene la dignacion de ordenar sea reconocido por maestros inteligentes y se proceda á la reparacion que se juzgare conveniente, con el fin de precaver alguna víctima ó víctimas de una amenazadora catástrofe.

Lo que participo á V. para efectos conducentes y para eludirme toda clase de responsabilidad por omision de haber expuesto á quien corresponde, sin embargo de haber reproducido verbalmente varias veces el mismo defecto de que adolece el expresado local.

Dios guarde á V. ms. as.

Llucmayor 3 de Mayo de 1865. El Cabo 1º. Domingo Alomar Munar (rubricado).

Sr. Alcalde constitucional de la villa de Llucmayor.

Llucmayor tres de Mayo de 1865

En vista del oficio del Comandante de la Guardia Civil de este puesto de fecha tres de los corrientes que obra por cabeza de ese expediente practiquese un escrupuloso reconocimiento por los maestros Albañiles nombrados por esta Alcaldía, en todo el edificio del Convento de esta villa y principalmente en el que ocupa la Guardia Civil, y fecho se me de relacion así de los puestos que hayan examinado y reconocido como de las obras de reparacion que á su juicio conceptuen necesarias. Lo mando y firmó el Alcalde y certificado.

Juan Salva Al. (rubricado). Nicolas Taberner Srio. (rubricado)

Dicho dia, mes y año el infrascrito notifiqué con lectura y copia el auto antecedente á Damian Tomas y Bartolome Julia albañiles y lo firmaron de que certificado.

Bartolome Julia. Damian Tomas. Taberner Srio. (rubricado)

En la villa de Llucmayor á ocho de Mayo de 1865. Ante D. Juan Salvá parecieron los albañiles nombrados por esta Alcaldía Damian Tomas y Bartolomé Julia y dijeron que han visto y reconocido con detencion el edificio del Convento de esta villal propio de este comun por medio del cual han encontrado que, en primer lugar el tejado se halla en muy mal estado, por falta de tejas el cañizo y muchas vigas muy deterioradas, como tambien en una de las bovedas del claustro y en la carcel destinadas para arrestos; por lo que conceptuan que las obras de recomposicion y reparacion de estos edificios son de indispensable necesidad por la ruina que amenazan. Esto es el dictamen que segun su entender les parece bajo el escrupuloso visorio que acaban de practicar. Llucmayor fecha ut supra.

Juan Salva Ald. (rubricado). Damian Tomas. Bartolome Juliá. Nicolas Taberner (rubricado)

Se halla en tan mal estado el suelo vulgo trispol de todo el edificio que en el dia constituye el establecimiento de Beneficencia que se hace imposible ya el que pueda conservarse con aquella limpieza que segun las reales ordenes vigentes se halla mandado estén. No solamente es perjudicial para este objeto si que, como vulgarmente se dice, es intransitable mayormente si se atiende á las personas que diariamente tienen que pisarle, pues unos son ciegos, otros cuasi ciegos y los demas impedidos de toda clase.

Igualmente tiene observado el que subscribe que en las bovedas que sostienen los corredores, bajo los cuales hay el establecimiento que dirige, hay abiertas unas grietas que seguramente indican falta de solidez y resistencia necesarias en los puntos donde se debe, para sostenerlas.

El Director de este establecimiento de Beneficencia, con este oficio tiene por objeto no solamente la limpieza de dicho establecimiento si que tambien huir de toda responsabilidad como huye previniendo á V. como Alcalde cuanto le tiene espuesto, todo conveniente y necesario.

Dios guarde á V. ms. as. Llucmayor 1º de Junio 1865.

El Director Juan Zanoguera Phro. y

Pr. (rubricado).

Sr. Alcalde de la villa de Llucmayor.

Llucmayor primero de Junio de 1865. En vista del oficio del establecimiento de Beneficencia de esta villa de este dia que obra por cabeza de este expediente: los maestros albañiles nombrados por esta Alcaldía practiquen en seguida un reconocimiento en el piso y bovedas donde hay establecido el local para el Ospicio, y fecho se me de relacion así de los puntos reconocidos y examinados como de las obras de reparacion que se conceptuen necesarias, manifestando el estado en que se halla. Lo mandó y firmó el Sr. Alde. y certificado.

Juan Salva Alde. (rubricado) Nicolas Taberner Srio. (rubricado)

Dicho dia, mes y año yo el infrascrito Secretario notifiqué con lectura y copia el auto que antecede a Damian Tomas y Bartolome Julia Albañiles y enterados lo firmaron y Certifico.

Bartolome Julia. Damian Tomas. Taberne Srio. (rubricado)

En la villa de Llucmayor de la Ysla de Mallorca Provincia de las Baleares, á cuatro de Junio de mil ochocientos sesenta y cinco. Ante D. Juan Salva Alde. parecieron Damian Tomas y Bartolome Julia albañiles y dijeron que han visto y reconocido detalladamente el piso ó suelo que sirve el establecimiento de Beneficencia desde la entrada del Claustro hasta las oficinas de dicho local y efectivamente se hallan en un estado malísimo pero de un modo casi intransitable, por lo que conceptuan que debe construirse de nuevo. Tambien han reconocido las bovedas del espresado local, habiendo encontrado una de ellas en que se ha observado algunas grietas al parecer abiertas desde el año ultimo, que consideran de indispensable necesidad su refuerzo cuyas obras pudieran construirse por medio de vigas las que sostendrian facilmente dicha boveda. Esto es su dictamen que segun su ciencia les parece segun el visorio que acaban de practicar. Llucmayor fecha ut supra.

Juan Salva Alde. (rubricado). Damian Tomas. Bartolome Juliá. Nicolas Taberner Srio. (rubricado).

Llucmayor cuatro de Junio de 1865. Practiquese en seguida la reparacion del edificio y local de que se trata conforme el dictamen de los maestros que precede.

Juan Salva Alde. (rubricado). Taberner Srio. (rubricado)

AMLL-SM ♦

La cuina tradicional

Existeix la cuina afrodisíaca?

A. Bonet

Diuen que sí i li atribueixen propietats meravelloses, infalibles, de vegades sortides de productes estranys als costums habituals, i d'altres, de productes quotidianes; i si bé algunes tenen fonament científic, la major part actua empenya per la imaginació. Si aquesta és desbordant, sota els efectes de la suggestió segur que s'arribarà als resultats desitjats.

Afrodisíacs reconeguts

Els més anomenats, com la "banya de rinoceront", són difícilíssims de trobar, per tant utilitzarem els que ens són més coneguts i assequibles com:

ous, tomàtiga, xocolata, magrana, canyella, alvocat, vainilla, ceba, tòfona, marisc, orenga, gengibre, plàtan, cogombre, tàpera, mel, estragó, menta, alfàbrega, fraula, te, comí, clavell, coc, safrà, pinya, etc...

Un afrodisíac com pertoca s'entén que és un compendi de sensacions, aromes, carícies, somriures, fantasies, desitjos, joventut o, en el seu lloc experiència, generositat, benevolència, complicitat, escenari procliu i qualsevol dels afrodisíacs clàssics.

Uns excel·lents fins hauran d'acompanyar els plats que us propòs: triau-los al vostre gust, no oblideu el cava per a les ostres i essencialment, evitau l'abús d'alcohol, perquè podria actuar d'antídot.

Per l'aperitiu, fareu obrir les ostres a l'estimat; les regareu amb un raig de llimona i uns grans de pebrebò recent molt.

Continuarem l'àpat amb "Gambes torrades", terrina trufada i mousse de xocolata.

Gambes torrades i salsa de menta

Per a una parella, 18 gambes fresquíssimes i com més grosses millor. Les courem dos minuts de cada banda sobre una planxa molt calenta i les presentarem cobertes de salsa de menta.

Salsa de menta

1 cullerada de nata
1 cullerada de ceba ratllada
1 cullerada de menta fresca picada
1 cullerada de llimona
2 cullerades d'oli d'oliva
1/2 cullerada de cogombre
pebrebò i sal. Mesclar tots els ingredients...

Tarrina trufada

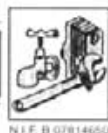
Desossar dos conills i deixar-los macerar 24 hores dins els següents ingredients: ceba trinxada, 1 fulla de llorer, 1 all esclafat, farigola i vi negre. Passat aquest temps, hem de treure els conills i trinxar-los en daus petits. Dins un ribellet reunirem el trinxat més 600 grams de carn de porc capolada, 500 g. de vedella, sal, pebrebò, un polset de farigola, mitja copa del millor conyac i una tòfona.

S'omple una terrina i es cou a bany maria dins el forn, durant una hora i mitja. Es menja reposada, un dia després de la cocció, adornada amb ous filats.

Mousse de xocolata

Postres afrodisíiques per excel·lència.
170 g. de xocolata amarga
1 cullerada de Grand Marnier
2 cullerades de cafè fort
6 cullerades de nata muntada
3 ous, vermells i blancs batuts separatament, i un polset de vainilla.

S'ha de dissoldre la xocolata i la vainilla dins el cafè, a foc suauíssim. Hi hem d'afegir els vermells d'ou i deixar-los cuallar i retirar del foc. Hem de refredar-hi i afegir-hi els altres ingredients. Tot ben mesclat, se n'omplen les copes i es conserven dins el frigorífic. ♦

FONTANERIA LLUCMAJOR S.L.

Instal·ladora Autoritzada núm. 375

**Instal·lacions sanitàries - Calefacció
Piscines - Aire condicionat**

*Amb calefacció i aigua
calenta sanitària*

*Si teniu qualche problema
cridau-nos.*

Estam al vostre servei

C/. Ciutat, 14 - Tels.: 66 00 53 - 989/17 05 70
Llucmajor

De cap a cap d'any

Andreu Ramis/Antoni Ginard

Presentació

Aquesta secció pretén ésser un calendari de pagès o una mena d'ajuda als navegants per als agricultors a temps parcial i també per als altrament anomenats *Hobby farmers*. En una societat agrària tothom sap el que s'ha de fer a cada moment. La intenció primera d'aquesta secció és servir de recordatori de les feines que s'acostumen a fer en el decurs de l'any.

Les dades aquí recollides procedeixen de documentació escrita, però també d'informació oral, la qual ens permet establir punts de referència i constatar la certesa de les informacions recollides als textos i pronòstics. Amb tot això la nostra intenció és evitar un dels errors de què ja parlava l'il·lustre florit Montserrat Fontanet cap allà el 1747: *Yo bé he llegit el llibre "De secretis nature, et in variis libris de agricultura", diversos autors, qui han escrit de esta matèria; però estos, encare que grans hòmens en facultat, no se poden seguir en mitat, ni àdhuc en la tercera part, perquè són de centenars llogos lluny de Mallorca, a hont governan altres planets, y és altre qualidad de terras, o més fredas o més calentas y aquellos autors han escrit del porte de per allà a hont se criaren, quasi tot divers de assí entre nosaltres, y axí vèner dits autors y los deix estar quiets en la seua pàtria, o millor dit en la sta. glòria a hont los vege y nos vegem tots: Amén.*

De fet, aquesta secció és, sobretot, fruit del coneixement i de l'experiència de les diverses persones i dels informadors que hi col·laboren. Per aquesta raó, hom pot dir que la tasca dels autors, si és que en feim alguna, es redueix a la coordinació. Evidentment, els errors, si n'hi ha, són nostres. De tota manera, de moment, no vol ni por ésser un recull exhaustiu; si algú en sap més coses o té humor i ganes d'ajudar ens ho pot fer arribar. Per exemple, amb una carta dirigida a la revista.

Gener

El mes de gener és el primer del calendari i el primer de l'any. Tanca un any i n'obre un altre. És un mes

fred i humit i poca feina es pot fer. Els pagesos vells diuen que per haver-hi bona anyada els missatges s'havien de menjar una pasterada devora el foc (això vol dir que s'esperava havia de fer mal temps) i que l'aigua de gener omple les botes i el graner.

Hom diu que la lluna de gener és la més clara de tot l'any i per la lluna vella és l'hora de tallar les canyes, per fer els canyissos i enfil·lar les tomàtugues. També és el temps d'esmotxar els pins, tallar mata i llenya de tots els arbres de fulla perenne, ja que

El mes de gener segons gravat de Bernat Granollach

si es tallen amb aquesta lluna no es corquen. Aquest mes també s'arreglen els verdues de mata i d'aladern per fer paners, a més d'aprofitar per tallar llenya, rebassar estepes, treure rabasses, etc.

Al llarg del mes serà bo entretenir-se a fer corda d'espart per fermar els canyissos, fer venciños per a les garbes i qualque capçana de càrritx per posar-hi olles calentes o per a qualsevol altre necessari.

És el temps de fer clots, sembrar, empeltar (quan la lluna creix) i treballar els arbres fruiters de fulla caduca, especialment ametler, l'albarcoquer, la prunera i la pomera. També es poden sembrar garrovers, tarongers, llimoneres, pereres, cirerers, noguers, rosers, etc.

Per Sant Sebastià és bon temps per començar a entrecavar faves i per la Conversió de Sant Pau s'han de sembrar els alls. No oblideu que els nadons d'aquest dia tenen la saliva beneïda.

Durant aquest mes també se sembraven les cebes i comença a sembrar-se

la llavor de pebrer, malgrat que aquesta es continua sembrant pel febrer i fins i tot pel març. Igualment es comencen a fer planters de tomàtugues.

Als horts sembren pèsols i faves, i alfals per al bestiar. També es transplanten lletugues i alls. És el moment de collir colfloris i borraixones. Si heu de sembrar patates podeu començar a preparar el redol.

A la seca, s'acaben de sembrar els cereals i les lleguminoses tardanes o les que no s'han pogut sembrar a causa del temps. A la segona quinzena de gener es comencen a fer el guaret. Aquesta primera llaurada, en alguns llocs la retarden un mes, tanmateix com més prest s'efectua millor és el resultat del treball; no de bades diuen que guaret primerenc ajuda l'amo.

Pels qui en tinguin, és bon temps per cavar, femar i podar la vinya. Comencen a podar vinyes i continuen durant el febrer (als llocs freds es poden més tard).

A la Muntanya, encara que faci fred, durant aquest mes es continua collint l'oliva i fent oli.

Pel gener encara podeu trobar qualque pore venal. Per altra part, a últims de gener i a principis de febrer és el temps de néixer els mens. Aleshores, també sol ésser bon temps per fer formatge i, de fet, es comença a formatjar a finals de gener. Per Sant Antoni hauríeu d'haver pensat a menar les bèsties a les beneïdes.

Igualment s'inicia la posta de l'aviram i es posen les primeres llocades (mirau que sigui bon signe); recordau que les polles de gener ponen al paller. Així mateix, hom creu que el gener és la clau del conreu de les abelles, si és temperat serà abundós i serà any de mel.

Si algú conserva la dèria de la caga és un bon temps per agafar tords, alguns conills, perdius, tórteres, tudons, cegues, juies, etc.

Tanmateix, durant el gener el millor que es pot fer és reposar devora el foc, tot escoltant els trons de gener, que, segons diuen, no són bons per enguany ni per l'any que ve. Si de cas, tot sobtadament, sentiu un remeulo esgarriant no passeu ànsia, només són els moixos que van moguts. ♦

COSMETICA

PERFUMERIA

REGALS

ROBA INTERIOR

*Infants, home i dona
Cursos de Brodats Artesans*

C/. Major, 101 - Tel. 12 01 34 - Lluçmajor

CLINICA DENTAL

Dr. Ll. Galmés Ferrer

HORARI:

Dilluns, dimecres i divendres (9 a 14)

Dimarts (9 a 13 i 17 a 19). Dijous (9 a 13)

Divendres horabaixa (16'30 a 20h)

Carrer Major, 77 - Tel. 66 20 17 - LLUCMAJOR

CARNISSERIA □ XARCUTERIA

**ZANOQUERA
GARCIA**

Plaça Espanya, 62 - Tel. 66 13 02 • LLUCMAJOR (Mallorca)

CLÀSSICS • NOVETATS • IMPORTACIÓ

Teixits Llevant

Atenció Especial als Lluçmajorers

Plaça Barcelona, 2 (zona Es Forti)

Tel.: 45 70 78 • PALMA

*C/. GRUP ESCOLAR, 68
LLUCMAJOR
TEL.: 971 12 10 81*

Gimnàs a Punt

ACTIVITATS PER A TOTA LA FAMÍLIA

JAZZ

AERÒBIC

STEPS

AERÒBIC INFANTIL

GIMNÀSTICA ARTÍSTICA

TAEKWON-DO

HAPKIDO

MANTENIMENT

SAUNA

SOLÀRIUM

MASSATGES

*SALA DE MUSCULACIÓ AMB
LA MÉS MODERNA MAQUINÀRIA*

700 M² D' AMPLES I COMFORTABLES

INSTAL·LACIONS AL SEU SERVEI

PERRUQUERIA

Fina

C/. d'Es Vall, 49

Tel. 66 11 58

DOLÇ I SALAT

**FRUITS SECS • CONGELATS
POLLASTRES A L'AST**

Plaça d'Espanya, 8 - Tel. 66 24 06 - LLUCMAJOR

Sa penya d'es falcó

- Fa dos mesos que els usuaris del Mollet de s'Estanyol se senten amenaçats davant la demostració de força que el Govern Balear ha posat en marxa per fer-los fora d'aquest lloc. L'argumentació que se'ls ha donat per tancar les reixes i la porta, i posar-hi un pany i clau, ha estat que era per qüestions de seguretat dels usuaris. Tenen menys seguretat les embarcacions dels usuaris, ara que fa un any, o dos, o cinc? No, el que passa és que o ho fan ara o, si perden les eleccions, no ho podran fer. Però també s'han trobat amb uns usuaris units, per defensar-se del que consideren l'espoli d'un patrimoni de tots, per entregar-lo a uns pocs (CNE), i amb el temor que les declaracions dels afectats, als mitjans de comunicació, i mobilitzacions en senyal de repulsa a uns fets que posen en entredit l'honestetat del Govern, i que donen peu a la sospita que els nostres governants, més que no per la raó, es mouen pel clientelisme i per les pressions dels grans urbanitzadors i especuladors.

Hem de tenir en compte que aquestes mobilitzacions es donen davant una opinió pública, de cada vegada més sensibilitzada amb les qüestions de destrucció del territori i, tot això ha fet que l'administració hagi tornat enrera la decisió del tancament i tornin permetre (fins que es cregui políticament convenient) que el Mollet s'utilitzi.

- Aquestes actuacions per part de l'administració i els estira i amolla que tenen amb els usuaris del Mollet, fan pensar en el que, en ple expansionisme colonialista anglès, digué el cap del poble zulú al representant de la Corona, a l'hora de signar un tractat de pau i de respecte mutu: "El nostre poble se sent com una mosca davant del camaleó, el qual només espera el moment més oportú per treure la llengua i engolir-se'l".

El Cap del poble zulú, dissortadament, va tenir raó. En el moment que la seva Graciosa Majestat ho cregué adient (després de matar quinze mil guerrers) conquerí les terres zulús, i encara continuà més al nord, fins a crear la nova colònia de Rodèsia.

- La batalla final entre l'Imperi Matas i els aborígens del Mollet, tindrà lloc després de les properes eleccions, i el guanyador serà qui els llucmajorers (batlia) i els balears (Govern Balear) volguem, ja que si en aquell temps poc podien fer els zulús per moure la reina Victòria del seu tron, avui, gràcies a la democràcia, el vot d'un llucmajorer o d'un formenterer, poden canviar la política del país i, per tant, salvar o condemnar els "usuaris".

- El falcó, com cada any per aquestes dates, ha fet un vol per la vorera de la mar. Ha sentit comentaris sobre el fet que els socis del Club Nàutic de s'Arenal han rebut una felicitació de Nadal en castellà, en anglès i en alemany, però no en català. Pentura el proper any la faran també en romanès? Fa dos anys, ja va succeir un fet així amb el calendari, cosa que fou subsanada l'any vinent.

Esperem que, l'any que ve, rebre la felicitació de Nadal per part del Club, sigui motiu d'alegria per a tots els socis i que ningú, no es pugui sentir discriminat.

- El Dia dels Innocents, com cada any, no només ens ha

duït innocentades (es diuen així perquè es fan sense malícia; és a dir, són ingènues i "innocents"). Les innocentades són motiu d'alegria i de diversió, tant per part de qui les fa com per qui les rep, però també enguany ens han duit gamberrades i creiem que, fins i tot, de cada any són pitjors.

La pluja d'ous que han sofert les façanes i portes d'algunes cases i de locals comercials del poble per part de quatre "impresentables malcriats", burlant-se de les forces d'ordre públic o ignorant-les, no tenen RES D'INNOCENT. Aquest fet, que es repeteix, any rera any, creiem que ha de ser fàcil de controlar. Seria de desitjar que l'any que ve, els Innocents fossin els "impresentables malcriats", i no les Autoritats. ♦

LLUCMAJOR

SERVEIS

INFORMATICS S.L.

LL
S
I

C/. Major, 107 - 07620 - Llucmajor

Tel./Fax 12.07.97 - Mòvil 909.78.42.20

29

Gorg Blau
de Viatges

VIATGE A LA NEU

Una setmana d'esquí a

ANDORRA

31 de gener - 5 de febrer

Hotel ****

Tot inclòs: **59.000.-**

C/. Mallorca, 2 - Fax: 971 44 50 35
Tel.: 971 44 50 42 - 971 44 50 43 (S'Arenal)

Esports

Futbol

C.D. Espanya 1a Preferent

Santanyí, 3

12-12-98 Espanya, 0 - Algaida, 6

19-12-98 Son Servera, 2 - Espanya, 5
(Oliver 2, Pericàs 1, Rotger 1, Cristian 1)

Alevins de 1a

5-12-98 Espanya At., 0 - San Gaietà, 3

12-12-98 Espanya At., 3 (Joan Oller 2, Daniel Verger 1) - La Porciúncula, 1

19-12-98 Manacor, 7 - Espanya, 0

Infantils de Primera

5-12-98 Manacor, 7 - Espanya, 0

12-12-98 Campos, 7 - Espanya, 0

19-12-98 Espanya, 0 - Sallista, 3

Cadetes 2a

12-12-98 Olímpic, 5 - Espanya, 1
(Cano)

19-12-98 Espanya, 0 - Felanitx, 3

J. Salvà

Fotos: J. Quintana

Benjamins futbol-8

4-12-98 Marratxí, 0 - Espanya, 1
(M.A. Maya)

19-12-98 Espanya, 1 (José L. Muñoz) - Silvar, 4

Benjamí futbol-7

4-12-98 Felanitx, 1 - Espanya, 7 (Ramón 4, Pedro 2, David 1)

11-12-98 Ses Salines, 1 - Espanya, 12
(David 4, Pedro 3, Eric 2, Javi 1, Ramón 1, Pere 1)

18-12-98 Espanya, 7 (Pedro 4, Eric 1, Pere 1, Tomàs 1) - Santanyí, 2

Alevins de 2a

5-12-98 Arenal, 7 - Espanya, 0

8-12-98 Espanya At., 1 (Rotger)

Juvenils C.D. Espanya 1a Regional

Cadetes 1a

5-12-98 Cala d'Or, 1 - Espanya, 2
(Carlos 1, Cala d'Or den pròpia porta)
12-12-98 Espanya, 1 (Barceló)- Sant
Pere, 3
19-12-98 Sallista, 7 - Espanya, 0

Juvenils

5-12-98 Santa Maria, 0 - Espanya 3
(Romero 3)
12-12-98 Espanya, 2 (Vidal 1, Garí
1)- Sineu, 2
19-12-98 Alaró, 1 - Espanya, 1 (Ro-
mero)

Femines

16-12-98 Espanya, 0 - Ferriolense, 0
20-12-98 Son Roca, 0 - Espanya, 0
◆

◆ Infants 1a Grup A

CALAMILLOR-PETRA	1-7
UE POBLERA-P. POLLENÇA	3-3
B.R. LLULL-CAMPOS	0-8
MANACOR-OLÍMPIC	0-3
ESpanya-J. SALLISTA	0-3
POLLENÇA-ESCOLAR	Ajor.
BINISSALEM-MURER	2-1

1. CAMPOS	15	15	0	0	104	7	45
2. Olímpic	15	14	0	1	84	7	42
3. J. Sallista	15	13	0	2	57	10	39
4. UE Poblera	15	9	3	3	37	27	30
5. Petra	15	8	3	4	39	32	27
6. B.R. Llull	15	7	1	7	14	32	22
7. Binissalem	15	7	1	7	20	39	22
8. Manacor	15	7	0	8	41	32	21
9. Escolar	14	6	0	8	26	37	18
10. Espanya	15	4	2	9	20	33	14
11. P. Pollença	15	3	3	9	18	45	12
12. Murer	15	1	1	13	14	63	4
13. Pollença	14	1	1	12	9	63	4
14. Cala Millor	15	1	1	13	13	71	4

◆ Juvenils 2a Grup A

SANTANYÍ-MONTAURA	11-4
CARDASSAR-CALA MILLOR	0-0
ALARÓ-ESpanya	1-1
SINEU-SOLLER	0-0
S. MARIA-SALLISTA AT.	7-1
XILVAR-CALA D'OR	5-3
ESCOLAR-VILAFRANCA	0-2

1. CALAMILLOR	12	9	3	0	49	7	30
2. Vilafanca	12	9	0	3	35	12	27
3. Soller	12	7	4	1	21	14	25
4. Alaró	12	6	4	2	34	13	22
5. Montuiri	12	7	1	4	24	17	22
6. Espanya	12	6	3	3	26	16	21
7. Escolar	13	5	3	5	25	14	18
8. Cardassar	12	5	3	4	18	16	18
9. Sallista At.	12	5	1	6	26	26	16
10. Santanyí	12	4	3	5	37	28	15
11. S. Maria	12	4	3	5	23	32	15
12. Montaura	13	3	2	8	23	51	11
13. Sineu	12	2	4	6	10	26	10
14. Cala d'Or	12	1	0	11	20	53	3
15. Xilvar	12	1	0	11	14	58	3

El Cala Millor no passà de l'empat a zero.

◆ Benjamins F-7 Grup F

ESpanya-SANTANYÍ	6-2
FELANITX-BARRACAR	2-2
CALA D'OR-CAMPOS	1-5
PORRERES-ARENAL	3-2
OLÍMPIC-S'HORTA	9-0
PORTOCRISTO-AT-SESSALINES	5-0

1. OLÍMPIC	11	11	0	0	87	16	33
2. Espanya	11	9	1	1	71	21	28
3. Porreres	11	8	2	1	69	21	26
4. Campos	11	7	2	2	41	25	23
5. Portocristo At.	11	5	3	3	51	32	
6. Santanyí	11	6	1	4	39	20	
7. Arenal	11	5	0	6	56	25	
8. S'Horta	11	4	1	6	25	42	
9. Felanitx	11	2	1	8	15	49	
10. Barracar	11	1	2	8	11	68	
11. Cala d'Or	11	1	1	9	7	61	
12. Ses Salines	11	0	0	11	10	99	

◆ Alevins 2a Grup C

SANTANYÍ-CAMPOS	1-3
RT. ARENAL-ESCOLAR	7-2
ALGAIDA-CALA D'OR	4-1
SON SERVERA-ESpanya	2-5
CARDASSAR-OLÍMPIC	1-2

1. RT. ARENAL	8	8	0	0	50	5	24
2. Campos	8	8	0	0	30	7	24
3. Olímpic	8	7	0	1	42	9	21
4. Algaida	8	5	1	2	38	19	16
5. At. Manacor	9	4	1	4	14	19	13
6. Santanyí	9	4	0	5	21	29	12
7. Escolar	8	3	2	3	16	19	11
8. APABR Llull	8	2	2	4	16	18	8
9. Cala d'Or	8	1	3	4	10	20	6
10. Espanya	9	2	0	7	12	35	6
11. Cardassar	8	1	1	6	23	26	4
12. Son Servera	8	0	0	8	4	60	0

Continua una jornada més el ferm pols entre el RT. Arenal i el Campos, els quals empata a punts i a més cap dels dos conjunts ha deixat de guanyar tots els punts en joc.

**DOBLE AIRBAG DE CONDUCTOR
Y PASAJERO DE SERIE**

**AIRE ACONDICIONADO
DISPONIBLE EN TODA LA GAMA**

**AIRBAGS LATERALES
(OPCION)**

**ALETAS DELANTERAS
EN NORYL FLEXIBLE**

ESTRUCTURA SUPER REFORZADA

**FAROS EN
POLICARBONATO**

**DIRECCION ASISTIDA
DE SERIE**

**PARAGOLPES COLOR CARROCERIA
EN TODOS LOS MODELOS**

SIN LIMITES

SIN RESTRICCIONES.

BARTOMEU JAUME NADAL, S.A.
 Ronda Migjorn, s/n - Tels. 66 01 40 i 66 00 41

Juvenils

Guillem Oliver
Foto: C. Julià

L'equip Juvenil masculí de bàsquet ha hagut de formar part aquesta temporada del grup A, senzillament perquè l'equip de l'any passat ho va fer molt bé i es va guanyar el passar des del grup B. Enguany sols hi ha dos jugadors de segon any i jugar al primer grup els ha estat un poc massa fort. En la classificació són els últims.

El segon entrenador, Marc Soler, ens informa. Sols en Xisco Vidal i en Pau Medina tenen 17 anys, els altres són del primer any de juvenil i això ens fa un poc més difícil guanyar partits. Els jugadors formen un equipet que està bé, lògicament tenen molta gana

de fer broma i en els entrenaments els han d'estar molt dament, en el sentit que han d'encarrilar les seves forces i prestar més atenció al joc. Són molt bon companys entre ells i així l'equip s'està fent més compacte. Encara que en aquests moments estan mal classificats, dels 10 que formen el grup A, al final de la lliga els cinc primers juguen el campionat i el cinc darrers se juguen la permanència, per això erec que podran quedar.

A la foto hi falta l'entrenador, Pep Picornell i un dels jugadors en Joan Delgado, els demés són: Baltasar Mayol, Andrés López, Xisco Vidal, Sebastià Truyols, Miquel Oliver, David Socias, Pau Medina, Josep Salvà i Fernando Maya.

És d'esperar que s'esforcin un poc més i se concentrin en les jugades a fi de trobar el camí pel qual es guanyen els partits.

Ànim i endavant! ♦

32

SPORTS

ca'n salom

Sabates

GUANTITOS

Infantil i juvenil

(Talles 18-40)

C/. Músic Joan Xamena, 12 • Lluçmajor

Pequeños problemas

Grandes soluciones

SERVEI TALLER
MECÀNIC J. TOMÀS

C/. Antoni Maura, 50
Tel. i Fax: 971/66 14 72
(Lluçmajor)

Nuevo Hyundai H-1
desde 2.785.000 ptas.*

Conduce una gran marca

* PVP recomendado en Península y Baleares. Incluye IVA, transporte, matriculación y gestión de matriculación.

Notes columbòfiles

Desembre de 1998

Joan Jaume

Notes sobre les activitats dutes a terme pel Club.

En el mes de desembre les activitats més importants dutes a terme pel nostre Club han estat, sense cap dubte, les amollades d'entrenament. En un principi, els punts d'amollada marcats al pla, eren els següents:

02-12-98	Moll de Ponent.
09-12-98	Moll de Ponent.
16-12-98	Palma Nova.
23-12-98	Casino.
30-12-98	Cala Figuera.

Les condicions atmosfèriques d'aquesta mesada obligaren a canviar-los, i així, dia dos de desembre l'amollada es va dur a terme des de s'Arenal, els coloms partiren de l'esplanada d'Aquacity i el mateix feren el dia setze.

L'entrenament més dur del mes fou el del dia vint-i-tres, des del Casino. Des del primer moment en què les aus sortiren de les gàbies i començaren a fer petits esbarts per partir cap el poble foren atacades pel falcó que una i una altra vegada els pegava fua, ferint-ne algunes i finalment agafant dins les seves urpes un dels coloms. La resta partiren cap el poble, on arribaren a tongades i a molts encara les esperam, segurament la por les va fer desorientar i perdre, s'ha de tenir present que la major part dels coloms, un noranta per cent, són colomins en el seu primer any de vida i és ara el moment de l'aprenentatge. Esperem que els del GOB tinguin raó i siguin les més dèbils les que s'han perdudes i s'han fet malbé, ja que les nostres aus no tenen lleis que les protegeixin del creixement incontrolat de la salvatgina i a nosaltres l'únic condol que ens queda, en aquestes circumstàncies, es gaudir del bell espectacle que es veu en el cel, quan uns coloms són atacats per un projectil alat a més de tres-cents quilòmetres per hora.

Esperem que aquest fet es repeteixi poques vegades i que les pèrdues siguin menors sinó ja poden penjar els trastos i posar-nos a fer ballar baldufes. I la societat mallorquina que comença a pensar en que el sòtil del creixement sostenible, quant a pressió humana a les nostres illes, és més proper que el marcat pels polítics, en les seves propagandes electoralistes, hauria de començar a estudiar seriosament si aquest creixement no s'ha produït ja quant a falcons i altre salvatgina i no haver de prendre mesures dràstiques quan ja no és hora, cosa que s'ha fet amb les givines i que no està donant els resultats desitjats.

A més de parlar del temps i de la salvatgina, els socis han començat a estudiar molt seriosament el pla de curses i les condicions a què aquesta temporada estaran sotmeses.

Les curses seran les següents:

Eivissa:

(R) regularitat (D) designats (S) social

data	modalitat
06-02-99	R-D-S
13-02-99	R-D-S

20-02-99	R-D-S
27-02-99	R-D-S
06-03-99	R-D-S
13-03-99	R
27-03-99	R
10-04-99	Entrenament

Velocitats:

data	lloc
06-03-99	Calp
13-03-99	Calp
27-03-99	Calp
10-04-99	Calp

Mig Fons

data	lloc
20-03-99	Oriola
03-04-99	Oriola
17-04-99	Lorca
24-04-99	Totana

Fons

data	lloc
31-03-99	Almeria
(IV Trofeu Ciutat de Llucmajor, punt a confirmar)	
03-04-99	Baza
30-04-99	Baza

Gran Fons

data	lloc
23-04-99	Puertollano

Llarga distància

data	lloc
16-04-99	Badajoz

Una llarga llista de punts d'amollada que ens donaran gusts i disgusts, esperem que els primers siguin més nombrosos.

També es xerra de la possibilitat de dur a la nostra vila l'Exposició Ibèrica de l'any 2000, que per una part ressaltaria el vint-i-cinc aniversari de l'Exposició Regional que es va celebrar a Llucmajor l'any 1975, i que encara és recordada com a model d'organització dintre de la nostra Illa, i per altre, tendríem la possibilitat de donar-nos a conèixer a nivell internacional. Però per aquest esdeveniment caldrà l'ajud de l'Ajuntament i dels comerciants llucmajorers, que tendran la possibilitat de fer propaganda dels seus millors productes als visitants d'aquest acte. ♦

Entrevista a... Francisco Rosselló Ramis

En Francisco Rosselló Ramis és un dels bons colomistes que hi ha dintre de la nostra societat. Aquest any, 1998, s'ha classificat com a Primer de Velocitat del Grup Mallorca i Primer Regional de Velocitat. Ell, es dedica a la fusteria, essent un dels mestres més coneguts fora del nostre poble, per la feina ben feta i presentada, i com a passa-temps té, des de fa uns quants d'anys, la colombofilia. Per a ell, els coloms, són el descans que tots necessitem per poder carregar piles i enfrontar els problemes del dia a dia en més ganes.

Avui, hi parlarem, amb motiu dels seus bons resultats:

- 1a Cursa Insular de Velocitat Illa de Mallorca, 10-03-98, Calp-2.280 coloms.

- 1.- Francisco Rosselló
- 2.- Francisco Rosselló

- Campionat de coloms designats per Illes, Illa de Mallorca

1.- Francisco Rosselló amb 9 punts.

- Campionat de Velocitat Illes Balears

Campió: Francisco Rosselló Ramis amb 9 punts.

Des de quan estau dins la colombofilia?

Fou l'any 1981, quan vaig anellar els primers colomins a ca meua. Record que duien l'anella de niu de color verd. Els reproductors eren d'en Bernat Vadell.

De la mà de qui hi entrareu?

Vaig entrar de la mà del meu cosí, Bernat Vadell, que en pau descans, que un dia, no se com va ésser, va venir a la fusteria i ens posarem a xerrar i el punt va dir:

- Tu només fas feina.
- És que no tenc temps de res més.

I ell seguí:

- I tenir coloms que no t'agradaria.
- Per ventura sí.
- Res, jo té regalaré quatre parelles i uns quants colomins. Farem colomins i coloms, viatjarem. I això és guapo i si vénen d'enfora passes gust.

I així vàrem començar. El primer any vaig fer un tercer d'Alacant, i em

pensava haver fet un primer d'Espanya. Record que fou amb una grisa, regal d'en Bernat. Tothom, a casa, esperava els coloms, havia vingut el meu pare, i quan arribà l'au fou una festa, quan la vaig anar a agafar les mans em tremolaven.

Amb quins coloms iniciàreu les vostres primeres passes?

En Bernat me va donar una filla d'en Lexuzo i na Valerosa entre altres a més d'un grapat de colomins i parelles. I en Joan es Binissalemer, que aquell any havia deixat la presidència del Club i no feia comptes viatjar, em va donar uns colomins per poder fer un equip de vol.

I avui, d'on són els vostres reproductors?

Per desgràcia els coloms de can Bernat han desaparegut de dins la reproducció i avui tenc uns reproductors que destaquen que vénen de can Miquel Pallicer, de Lluçmajor. Són coloms, que a les hores m'estan donant un bon rendiment.

Record com a reproductora una femella de l'any 1984 la número 242.204. Que va viatjar el 1985, fent unes Eivisses i l'any següent en que va fer, a més d'unes velocitats, un primer de Valdepeñas, cronometrada el segon dia que va arribar ferida, després la vaig engabiar a Baza; en Llorenç Tomàs, quan ho va saber, me va dir que no la tornaria veure, però la vaig cronometrar i des d'aleshores la vaig introduir dins la reproducció. Venia

d'un colom, mascle cendrós, d'en Joan Janer, que tenia arrels d'en Xim Janer, i una femella cendrosa d'en Llorenç Socias, me la va regalar en Joan Jaume. Ja havia tengut una germana seva que havia estat cronometrada des de llarga distància, l'any 1984.

També record una femella de n'Andreu Prohens de Campos que em va fer un segon de Madrid. I durant uns anys me va donar uns bons resultats a la cria. A aquesta cursa, en Domingo Sureda de Manacor va fer primer, Mestre Miquel Mulet fou segon de la general i primer social i jo vaig fer tercer de la general i segon social. Una vegada cronometrada vaig anar a can Joan Janer, eren els anys que en Joan Janer i en Llorenç Tomàs feien "Tandem", per veure com ho tenien. Quan en Llorenç Tomàs va veure la meua cara, que no deia mentides, es va amagar dins el colomer perquè el cor no li tocava.

Un altre colom que m'ha donat molt de compte és una femella d'en Pere Nicolau del Port de Felanitx que els seus fills destaquen a velocitat.

D'en Tomeu Prohens, de Campos, en tenc uns quants.

I actualment he introduït coloms d'en Joan Janer i Andreu i d'en Llorenç Tomàs i Sastre a la cria, amb molta il·lusió.

Què cercau a l'hora de seleccionar un reproductor?

Dintre del colomer hi ha dos tipus de reproductors. Els que vénen de fora

i els de casa. Però tant uns com als altres han d'aportar sang i aptituds i això només se sap després d'uns anys de viatjar els seus fills. Una de les aptituds que més m'interessen és la del tamany, cerc coloms de mida mitjana, tirant a petita, i per tant descart els coloms que me donen "uns tanques".

Per a la reproducció, què prefereix, compensar o potenciar les aptituds?

Sempre he tingut la idea que és millor potenciar que compensar. Crec més en juntar mascles de velocitat amb femelles de velocitat que intentar compensar-los juntant-los amb mascles o femelles de fons o gran fons. Per tant quan faig una parella el que cerc és potenciar l'aptitud que mitjançant la sang li han trasmes, individualment, els seus progenitors.

El que sí, intent compensar és el tamany. No m'agraden els coloms grossos preferesc uns coloms més bé falguers que no aquells coloms que pareixen indiots.

Què és el més important d'un colom, a més de la sang?

L'equilibri i la relació entre el pes i el volum. Quan el tenc dintre de la mà, cerc, en primer lloc que estigui equilibrat i en segon lloc la impressió del pes, a de semblar lleuger.

Cap a quina època els tornau a aparellar i a obrir nius?

El dia de Reis, és el moment en què faig les colles. Fins aleshores, mascles i femelles han estat separats. Els mascles s'han mantingut dintre del colomer de cria, a la part dels nius i les femelles a l'altre departament del colomer. Pel Reis deix oberta la porta i les parelles es junten, a les noves les tenc uns quants dies tancades dins el nitxo, fins que s'han aparellades.

Les parelles les mantenc juntes fins

dia primer de juliol, que torn tancar la porta que separa els dos departaments del colomer.

Quina alimentació dona als reproductors?

Reben dos tipus d'alimentació al llarg de l'any. En els mesos que estan separats, reben alimentació de repòs, on la mescla té un percentatge de grans depurats, com a l'ordi, molt elevat. Del mes de gener fins finals de juny, dependent de la calor i de la marxa de la cria, reben una alimentació de cria molt variada.

A més, sempre tenen a la seva disposició copinyeta i minerals.

Crec que una part de l'èxit en les curses és a la cria. Els reproductors s'han de trobar en les millors condicions possibles a l'hora de la cria. Això és fonamental i per tant s'els hi ha de donar tot quant necessiten.

Com seleccionau els colomins?

Faig una primera selecció a mà. Des del moment del naixement tenc atenció al desenvolupament del colomí i quan aquest comença a donar senyals de debilitat o de malaltia l'elimino. Per evitar-ho tenc molt en compte la salut dels reproductors i les mesures preventives, sobretot a l'època de repòs.

Quin procés segueixen els colomins?

Abans del mes d'edat els colomins són baixats del niu perquè puguin aprendre a alimentar-se pel seu compte. I uns dies després, són duits al colomer de vol. M'agrada dur-los ben prest, abans que agafin força, així quan surten per primera vegada no solen pegar volada i es perden manco.

Quan comença l'aprenentatge dels colomins?

Amb la resta dels coloms viatjats l'any anterior. Deguts a la feina, aquests anys no faig entrenaments in-

dividuals, sinó que segueixen els de la societat. Els colomins als dos mesos ja fan les primeres volades amb la resta dels coloms, per damunt el colomer i en el mes de novembre, com cada any, comencen els entrenaments amb el club. I degut a les circumstàncies laborals, alguns els fallam.

Fins quants quilòmetres juga normalment els coloms d'un any?

Les circumstàncies fan que els coloms d'un any es juguin a totes les curses de la temporada. És el que feim tots, més o manco.

Quina valoració donau als excrements?

Els excrements de les aus, són uns dels indicadors de la salut en què es troba el colomer i és una de les coses que diàriament vaig observant. Però moltes vegades quan aquests indicadors se n'adonen d'un procés infecciós és ja massa tard i hi ha que dedicar-hi molt de temps per poder-lo solventar, i quasi sempre acaben amb molts dels coloms. És per això que crec, de cada vegada més, amb la prevenció.

Quins tractaments preventius, duis a terme?

Crec que les vacunes i l'utilització sistemàtica de preventius dels paràsits interns són fonamentals per un bon inici de temporada de cria i curses. De forma preventiva estic donant composts farmacèutics per evitar la salmonel·losis, la coccidiosis i la tricomomiasis. I a més vacun de Newcastle i pigota. Sóc de l'opinió que la Federació Balear hauria d'obligar a la vacunació de pigota a tots els seus socis, igual que avui ja ho fa de la de Newcastle.

I també no deix de banda, els preventius naturals, com són l'all, la llimona i l'oli de bacallà. L'oli de bacallà és un sol artificial, pels colomins en els mesos de febrer i març en que van justets de sol, l'oli de bacallà els dona un sol interior i els revilitaritz.

Quina importància donau al menjar?

El menjar té una importància molt grossa. Per a jo, equival al setanta per cent.

En què basau la dieta al llarg de l'any?

En les tres èpoques: muda, repòs i curses. A cada una d'aquestes èpoques li correspon una determinada alimentació que potencia l'activitat que en aquell moment està desenvolupant el colom.

A més el colom en tot moment ha de tenir a la seva disposició els minerals que necessita pel seu desenvolupament.

Un dels aliments que més importància té en la dieta dels coloms és

l'ordi. El meu cosí Bernat sempre va mantenir que s'havia d'anar amb ordi fins a Eivissa i després començar a forçar la maquinària.

Com són les vostres instal·lacions de vol?

El colomer està dividit en tres departaments, en un primer moment la idea fou, mantenir durant el temps de repòs els coloms separats per sexes. Però, el temps disponible i altres feines, ho han fet impossible i pel que serveix, ara, és per tenir els coloms més bons de controlar. Amb la mesura en què estan més estrets es tornen més bons de manejar i controlar.

Quants coloms hi ha al colomer?

En aquests moments un centenar.

Quin és el vostre sistema de vol?

El sistema de vol és al natural. Tant mascles com a femelles volen indistintament. Si bé som conscient que els mascles tenen més dies bons per esser engabiats.

Què és el que valoreu més a l'hora d'engabiar un colom?

La condició amb què se troben l'hora d'esser engabiats per a la cursa. Un colomer té èxit a una cursa de velocitat si els seus coloms es troben molt bé. Jo vaig dur la sort que els meus coloms a l'hora de les velocitats estaren amb les millors condicions possibles gràcies, en gran mesura, a l'alimentació que varen rebre.

Quina és l'alegria més grossa de l'any passat?

L'alegria més grossa és que jo vaig fer primer del Grup Mallorca i en Julià va fer segon. Perquè has de pensar i creure que si en Julià hagués pogut hauria fet primer. I això per a jo va esser una satisfacció molt grossa.

A nivell social, l'alegria més grossa, fou cobrir una amollada de velocitat fent 1,2,3 i 4. L'amollada fou la de Calp de dia 14 de març.

Alguna cosa més?

Vull aprofitar per dir-vos que estic molt content de ser del Club Columbòfil Lluçmajorer. Jo viatjo a un dels millors clubs columbòfils de Mallorca, per no dir el millor de Balears, sinó basta mirar els resultats de les darreres temporades, on en Llorenç Tomàs Sastre i en Joan Janer i Andreu han estat els Campions absoluts de Balears. I aquest any, al Campionat Insular de Velocitat de l'Illa de Mallorca els tres primers som llucmajorers. Primer: jo, Segon en Julià Monserrat i Tercer en Joan Janer. A nivell interinsular, a la categoria de velocitat, cobrim la primera jo, la quarta en Julià Monserrat, i la cinquena plaça en Joan Janer. A més, en Joan Janer fa segon al campio-

nat insular de Fons i sisè a nivell interinsular.

A Lluçmajor hi ha tres grans colomistes que cada any es disputen el campionat absolut que són en Julià Monserrat, en Joan Janer i en Llorenç Tomàs i és molt difícil competir-hi i és per això que valoram molt els nostres èxits.

Com veis la colombofilia?

Avui el perill de la colombofilia és la gran quantitat de diners que val el tenir i posar els coloms en condicions, cosa que molts de joves no es poden costejar. Altres perills són l'augment de la salvatgina, quasi diàriament el falcó ens fa una visita a l'hora del vol, cin cels set dies que té la setmana, els

dona una tunda que els fa perdre la volera, és hora que hi hagi un veritable control d'aquestes aus per part de l'autoritat. I per acabar, dir-vos, que a Lluçmajor es perden grans quantitats de colomins criats i és una pena que no surtin. Alguns d'aquests podrien esser campions i és una llàstima que hagin d'acabar a l'olla miserablement.

També senyalar que seria bo acabar les amollades a finals del mes d'abril, adelantant, si fos necessari, les curses al mes de gener i d'aquesta manera evitar les caliges del mes de maig que són un dels factors que més importància tenen a l'hora dels resultats.

Gràcies per les vostres explicacions. ♦

TALLERS
CAÑELLAS - ROTGER

C/. Hispanitat, 19 - Tel. 66 06 47 (Lluçmajor)

LA ELEGANCIA DE LA ARMONIA.

Superficies fugaces,
volúmenes suaves
y líneas tensas:
el diseño del Fiat Brava
nace de unas minuciosas
pruebas aerodinámicas.
Observese el perfil, con
el parabrisas inclinado,
el voladizo trasero
reducido y el tercer
volumen compacto.

SERVEI OFICIAL
FIAT

Entre noltros

Dades estretes del registre oficial del Jutjat de Lluçmajor.

Naixements

- Joan Alomar Astacio, fill de Gabriel i Mercedes, nasqué el 18-11-98.
- Maria López Vizcaino, filla de Serafín i Josefa, nasqué el 23-11-98.
- Belén Lázaro del Alamo, filla de Juan Antonio i Ascensión, nasqué el 4-12-98.
- Javier Martín Romero, fill de Joan Miquel i Adela, nasqué el 1-12-98.
- Maria Margalida Cardell Morillas, filla de Miquel i Maria, nasqué el 11-12-98.
- Maria José Tirado Campos, filla de José i Maria del Rosario, nasqué el 12-12-98.
- Ana Skoric López, filla de Dragan i Rosario, nasqué el 29-11-98.
- Nerea Muñoz Oliva, filla de Lluís i Maria, nasqué el 16-12-98.
- Josep Antoni Espinosa Ordinas, fill de Joan Manuel i Maria Pau, nasqué el 14-12-98.

Matrimonis

- Joan Julià Sastre i Isabel Maria Pieras Sureda, es casaren el 7-11-98 a l'Església de Ntra. Sra. de Gràcia.
- Julian Sola Garcia i Mónica Martínez Martínez, es casaren el 21-11-98 a l'Església de Ntra. Sra. de la Lactància a s'Arenal.
- Nicolau Garau Servera i Natalia Mayol Martí, es casaren el 7-11-98 a la Casa Consistorial.
- Antonio García Esteban i Carmen Muñoz Jiménez, es casaren el 20-11-98 a la Casa Consistorial.
- Joan Miquel Barceló Mayol i Ana Lliteras Taberner, es casaren el 26-9-98 al Convent de Sant Bonaventura.
- Joan Sancha Matas i Rosa Maria Blanc Bofarull, es casaren el 12-9-98 a l'Església de Ntra. Sra. de Gràcia.
- Silverio López López i Delfina Mendo Lolo, es casaren el 18-12-98 al Jutjat de Pau.
- Juan Antonio Mangas Moscoso i Maria Dolores Santiago Flores, es casaren el 19-12-98 a l'Església de Ntra. Sra. de la Lactància a s'Arenal.
- Abdel Halim Hassanien i Ana Isabel Fernández Rubio, es casaren el 18-12-98 a la Casa Consistorial.
- Francesc Gelabert Amengual i Francesca Tauler Font, es casaren el 12-9-98 a l'Església parroquial de Sant Miquel.

Defuncions

- Juan Martínez Sánchez, morí el 25-11-98 als 65 anys.
- Miquel Rebassa Gamundí, morí el 2-12-98 als 85 anys.
- Damiana Romaguera Cardell, morí el 5-12-98 als 93 anys.
- Faustina Tomé Gonzalez, morí el 5-12-98 als 76 anys.
- Francisca Ordinas Garau, morí el 10-12-98 als 81 anys.
- Margalida Nicolau Mulet, morí el 16-12-98 als 82 anys.
- Mercedes Gómez Sánchez, morí el 17-12-98 als 73 anys.
- Clara Fuster Segura, morí el 20-12-98 als 90 anys.
- Ana Riera Torres, morí el 21-12-98 als 91 anys.

- Evelyn Frances Eppley, morí el 24-12-98 als 84 anys.
- Joan Duran Garcias, morí el 29-12-98 als 84 anys.

1998 Naixements: 111

	nins	nines
desemb.97.....	1	1
gener.....	2	4
febrer.....	3	5
març.....	1	7
abril.....	3	4
maig.....	6	7
juny.....	5	-
juliol.....	6	2
agost.....	7	8
setembre.....	11	5
octubre.....	6	2
novembre.....	3	4
desembre.....	2	5
(fins 29-XII-98)		

TOTAL: 57 nins 54 nines

1998 Matrimonis: 88

Jutjat C.Consistorial Lactància St.Miquel St.Bonaventura Gràcia

97-desemb.	1	3	1	3
gener	1	1	1	-
febrer	1	2	-	1
març	1	1	-	-
abril	1	2	-	2
maig	1	4	1	2
juny	1	-	-	5
juliol	4	2	3	1
agost	-	-	-	2
set.	2	3	-	4
oct.	-	2	2	3
nov.	2	2	1	-
des.	1	1	1	-
(29-XII)				

TOTAL: 14 12 13 13 21 23

1998 Defuncions: 112

	homes	dones
gener.....	6	5
febrer.....	4	8
març.....	5	1
abril.....	6	5
maig.....	10	6
juny.....	1	1
juliol.....	6	7
agost.....	5	8
setembre.....	5	1
octubre.....	4	2
novembre.....	3	3
desembre.....	2	8
(29-XII-98)		

TOTAL: 57 homes 55 dones ♦

Sopa de lletres

8 construccions fabuloses
(arquitectura i enginyeria)

Llorenç Mascaró

E K A J S S P R G V E P T S S T R A I
B O B M E E J V A O T R E I Z A R E B
X B I B S M R A V H A N E G T E I Z A
V A E J T G I D A A O T E V C Q U T Z
I V K R A M B E M R A D V A G P X C I
E A I D T A H I T I L A H A M J A T H
V D E K U E T E A T C S A V Q Z A B G
A I D R A H P Y E M J I K P I A M I B
C X T U D S X C I X Y P Z G P G E V A
B D E V E V A Z A E C E E C A T N T T
I X S R L D L M A G O D I T F T E I U
E X R T A P L E I N S E E M N A W H I
T O C S L P A B M E I R V Q I T C V A
T U U E L O R D D H V R M V Q C M I T
A I S N I J U I T E C O V T I F E N I
I N C X B P M H N N V T J P V I M B A
A X E S E A N E P O D V U F E V E T B
C V I O R E A H A T O H B U B Q I A T
T E N I T I R B T S C F N Q T A V T Z
O T P S A B G I P A J H I A V O R N B
B H O S T F A J M Q A N D E N X B Y Z

- No, no és la postal de Nadal amb el betlem. És una foto de la rotonda de davant Ca'n Janer, amb una tassa de vàter enmig.

Si bé l'estampa és original, el fet en si mateix és una mostra del poc respecte que algunes persones tenen per tenir cura de l'entorn i per la cosa pública. ♦

Solució del mes passat

- Santa Aina
- Sant Josep
- Sagrat Cor
- Del Roser
- Crist de l'Esperança
- Santa Catalina Thomàs
- Dels Dolors

Jaume Gost

Compra - Venda Antiquitats

C/. Aragó, 310 Baixos (Palma)
Tels. 971 47 51 44 - 907 36 58 45

FINALS DE GENER 1998

NO LES LLANCIS

VALS MOLT PUSATS

SÍ, 10 PESSETES!

FUNDACIÓ "DEIXALLES"

REPARTIRÀ ENTRE CÀRITAS I LA FUNDACIÓ JOANA BARCELÓ

10 PESSETES
PER CADA LLAUNA BUIDA QUE TU ENS PORTIS

a "DEIXALLES": Camí de Salaró, 60 - Palma, de dilluns a divendres, de 9h. a 13h. i de 16h. a 19h.
IMPORTANTS: Les llaunes han de ser, necessàriament, de begudes

COL·LABOREN

PIME

Coca-Cola

apal

MALL

LLUCMAJOR

CENTRE D'ESPECIALITATS MÈDIQUES

Medicina General (Igualatori)
Pediatria
Cardiologia i Aparell Respiratori
Aparell Digestiu
Anàlisis Clíniques
Cirurgia General
Cirurgia Vascular
Neurocirurgia
Cirurgia Plàstica i Reparadora
Nutrició i Dietètica
Ginecologia i Obstetrícia
Dermatologia
A.T.S. (Infermeria)

LLUCMAJOR

HORARI:
de les 9'00 h.
a les 21'00 h.

Clínica Dental
Ortodòncia
Maxilo Facial
Psiquiatria
Psicologia
Traumatologia i Cirurgia Ortopèdica
Ortopèdia
Rehabilitació i Fisioteràpia
Oftalmologia
R.X. Radiologia ...
Podologia
Centre Auditiu

ASSEGURANCES: AXA - ADESLAS - AGRUPACIÓ MUTUA - ASISA - IMECO CAJA SALUD - MEDIFIATC
GROUPAMA - NOVOMEDIC - ONCE - PREVIASA - SANTAS - VITALICI - L'ALIANÇA - WINTERTHUR
L'ESTRELLA - ALLIANZ-RAS - MUTUA D'ACCIDENTS: FIMAC - FREMAP

Plaça d'Espanya, 56 - Tel.: 971 12 00 64 - Fax: 971 120 426

SYP

SERVEI I PREU

***Per fer-vos més lleugera
la pujada de la costa de gener
mantenim el compromís de més
de 1.000 productes a bon preu.***

C/. Nicolau Taberner, 39 - Tels. 12 06 97 - 12 06 98

SEAT

Rubí Automòviles Llucmajor, S.L.

Ctra. Arenal s/n - Tel. 66 02 34 - 66 16 18

El nuevo Lupo.

Incluso después de varios Kilómetros, un automóvil debe tener el mismo atractivo que el primer día. Y el nuevo Lupo posiblemente uno de los coches mejor preparados para dar esta respuesta. El Lupo tiene una carrocería totalmente galvanizada sobre la cual Volkswagen ofrece una garantía anticorrosión de 12 años. Una plancha de consistencia superior y varias soldaduras adicionales proporcionan una elevada resistencia a la torsión en toda la carrocería. Esto mejora el comportamiento frente a una colisión y garantiza una gran exactitud en el encaje de las piezas, dejando entre sí medidas de separación mínimas. Es en esos detalles donde se percibe la calidad Volkswagen.

AUTO - ELECTRIC Barceló

S.L.

AlliedSignal
AUTOMOTIVE
Bendix®

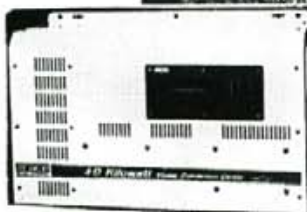
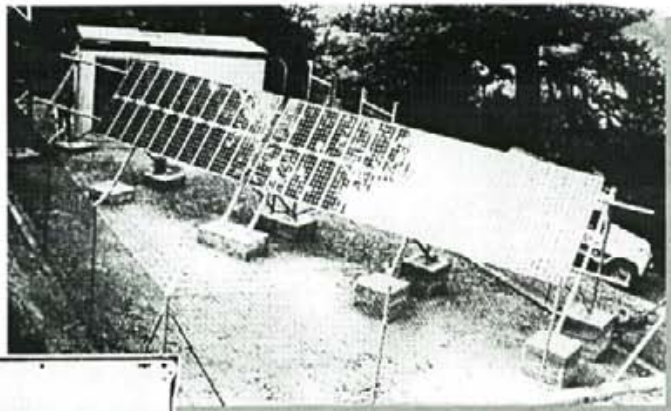
Ronda Ponent, 27 - Tel. 66 01 70

THE POWER COMPANY
Trace
ENGINEERING®

Aquest mes
de gener
**OFERTES
ESPECIALS!**

**Feliç
Any Nou!**

**Energia Solar • Aereo Generadors • Grups Electrògens
Convertidors • Automatismes Electrònics a la seva mida**